VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

20.5.2026 (4.4 Bính Ngọ)

Số 60 (4351)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT CHÍNH LUẬN ĐẶC BIỆT *SÁNG MÃI TÊN NGƯỜI:*

Ngân vang đất nước vươn mình

[10+11]

Màn múa hát *Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng* và *Bác Hồ một tình yêu bao la* do CLB Sao tuổi thơ và ca sĩ nhí Dương Đức thể hiện đã mang đầy tràn cảm xúc với khán giả

Ảnh: TRƯƠNG HUYỀN

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Bảo tồn tên làng cổ

● **CAO CHƯ**

Nhân việc Chính phủ ra Nghị quyết số 105/NQ-CP ngày 8.4.2026 ban hành Chương trình hành động thực hiện kết luận 210-KL/TW của BCH TƯ Đảng về vấn đề sắp xếp thôn, bản dân phố, PGS.TS Bùi Hoài Sơn có bài "Giữ hồn làng trong nhịp đổi mới" đăng trên một tờ báo, cá nhân tôi cảm thấy bài viết rất kịp thời và xác đáng. Nhưng cũng xin thêm vài suy nghĩ khác về việc bảo tồn tên làng cổ.

(Xem tiếp trang 2)

Tăng cường thanh tra, kiểm tra việc thực hiện phòng, chống đuối nước trẻ em

[3]

SAU GẦN MỘT NĂM VẬN HÀNH CHÍNH QUYỀN HAI CẤP:

Lộ diện những vấn đề mang tính căn cốt

[5]

Từ cam kết quốc tế đến trách nhiệm thực thi bảo tồn gốm Chăm

[9]

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Huy hiệu Đảng như biểu tượng của niềm tin, lý tưởng và trách nhiệm nêu gương

Nhân dịp kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2026), sáng qua 19.5, Thành ủy Hà Nội tổ chức Lễ trao tặng Huy hiệu 80 năm, 75 năm, 70 năm tuổi đảng cho 34 đảng viên lão thành đang sinh hoạt tại Đảng bộ TP Hà Nội. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm dự và phát biểu tại buổi lễ.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm trao Giấy chứng nhận tặng Huy hiệu 80 năm tuổi Đảng cho đảng viên lão thành Phan Văn Thúy Ảnh: TTXVN

Tại buổi lễ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã trao tặng Giấy chứng nhận Huy hiệu 80 năm tuổi đảng cho 19 đảng viên; Giấy chứng nhận Huy hiệu 75 năm tuổi đảng cho 3 đảng viên; Giấy chứng nhận Huy hiệu 70 năm tuổi đảng cho 12 đảng viên. Phát biểu tại buổi lễ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh Huy hiệu 80 năm, 75 năm, 70 năm tuổi đảng có ý nghĩa lớn lao đặc biệt, là sự ghi nhận của Đảng đối với cả một đời phấn đấu, hy sinh, rèn luyện và cống hiến. Đó là biểu tượng của lòng trung thành, của danh dự, của lời thề son sắt với Đảng, với Tổ quốc, với nhân dân.

70 năm, 75 năm, 80 năm đứng trong hàng ngũ của Đảng là một chặng đường rất dài. Chặng đường ấy gần như đi qua những bước ngoặt lớn nhất của cách mạng Việt Nam; từ sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, đến công cuộc xây dựng bảo vệ Tổ quốc, đổi mới và hội nhập. Có những năm tháng đầy khói lửa; có những thời kỳ rất khó khăn, thử thách; có những lúc người cộng sản phải chứng tỏ bản lĩnh không chỉ bằng sự dũng cảm trước hiểm nguy, mà còn bằng sự bền bỉ, trong sáng, khiêm nhường, tận tụy, vượt qua chính mình trong đời sống hằng ngày.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước bày tỏ trong số các đồng chí được trao Huy hiệu Đảng dịp này, có người trực tiếp tham gia kháng chiến, phục vụ chiến đấu; có người trưởng thành trong các cơ quan Đảng, Nhà nước, lực lượng vũ trang, Mặt trận, đoàn thể, địa phương, cơ sở; có người cả đời âm thầm cống hiến ở những vị trí bình dị nhưng rất vẻ vang. Dù ở đâu, làm gì, các đồng chí đều có một điểm chung rất đáng kính trọng. Đó là tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc, với nhân dân; luôn đặt lợi ích chung lên trên lợi ích riêng; giữ gìn phẩm chất, danh dự, khí tiết của người đảng viên cộng sản. Có thể chức vụ, công việc, hoàn cảnh mỗi người khác nhau, nhưng lý tưởng thì đều thống nhất, đó là phụng sự đất nước, phục vụ nhân dân. Chính những điều đó làm nên sự cao quý của Huy hiệu Đảng.

Tấm Huy hiệu không chỉ được gắn trên ngực áo, đóng khung trên tường. Điều đặc biệt, Huy hiệu Đảng được khắc trong lòng Đảng, trong lòng nhân dân, như một biểu tượng của niềm tin, của lý tưởng, của cống hiến và trách nhiệm nêu gương... Tổng Bí thư, Chủ tịch nước mong các đồng chí đảng viên lão thành tiếp tục giữ gìn sức khỏe; phát huy uy tín, trí tuệ, kinh nghiệm và tình cảm cách mạng của mình; tiếp tục là chỗ dựa tinh thần tin cậy của cấp ủy, chính quyền và nhân dân; tiếp tục góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền; giáo dục truyền thống cách mạng cho con cháu và thế hệ trẻ.

Mỗi lối sống mẫu mực trong gia đình, khu dân cư là một tấm gương thuyết phục, lan tỏa nét đẹp trong đời sống thường ngày. Mỗi thái độ kiên định, trong sáng, trách nhiệm của người đảng viên lão thành là sự củng cố niềm tin, giữ gìn đoàn kết, làm vững nền tảng chính trị từ cơ sở.

P.V (tổng hợp)

Bảo tồn... *(Tiếp theo trang 1)*

Trước hết nói về danh hiệu làng. *Thực ra, đơn vị hành chính xưa nay của nước ta không có đơn vị nào gọi là làng. Như đơn vị cơ sở thời phong kiến gồm có xã, thôn, ấp, trại, phường, ty, còn đơn vị hành chính từ Cách mạng Tháng Tám về sau là thôn, ấp. Vậy thì làng nằm ở đâu? Xin thưa, nằm trong dân gian. Việc giữ "hồn làng" như tác giả Bùi Hoài Sơn đề cập là giữ cái gì? Không phải cái "hồn xóm", mà làng nếu chiếu vào danh hiệu hành chính nhà nước phong kiến thì đó chính là xã, thôn, ấp, trại, phường, ty, những đơn vị dân cư cơ sở.*

Chẳng hạn ở quê tôi thời phong kiến danh hiệu chính thống là xã An Ba, nhưng dân gian luôn gọi là làng *An Ba, ngôi đình gọi là* đình làng *An Ba (chứ không gọi là* đình xã *An Ba). Kế bên quê tôi có Chú Tượng Ty thôn, tức làng thôn của những người làm nghề đúc. Người ta cũng gọi là* làng *Chú Tượng, dân của thôn gọi là* dân làng *Chú Tượng. Tức là, làng không phải hiệu danh chính thống, mà là danh hiệu dân gian thay cho các danh hiệu chính thống: Xã, thôn, trại, ấp, ty. Cũng có khi người ta gọi ghép là làng thôn hay làng xã. GS Phan Đại Doãn trong sách* "Làng xã Việt Nam - một số vấn đề kinh tế, văn hóa, xã hội" *(NXB Chính trị Quốc gia, 2000) có viết: "*Làng *là đơn vị tụ cư dân sự, xã là đơn vị chính quyền cơ sở". Có thể hiểu các hiệu danh chính thống (làng, xã, thôn…) nặng về hành chính, còn hiệu danh dân gian (làng) nặng về chiều sâu văn hóa và đời sống. Từ sau Cách mạng Tháng Tám đến nay, danh hiệu hành chính cơ sở cũng gọi là xã, thôn, mà không có danh hiệu làng. Nhưng làng vẫn mặc nhiên tồn tại. Đó là nói về ý niệm làng.*

Với tên riêng cụ thể của làng lại vô cùng sâu sắc và phong phú. GS Phan Đại Doãn trong tập sách nói trên đã kê ở vùng đồng bằng Bắc Bộ có những tên làng cổ, rất cổ, bằng tên Nôm, tiếng Việt. Nhiều tên làng khác thuộc lớp từ Hán Việt. Có trường hợp một làng xã song song tồn tại tên Hán Việt (chính thống) và tên Nôm (dân gian) như ở quê tôi có thôn Quất Lâm (Hán Việt), dân gian thường gọi là làng Cây Sung. Có trường hợp một làng xã thường chỉ có một tên gọi duy nhất. Nhưng dù là gì thì nhìn chung tên làng thường xuất hiện từ thuở xa xưa. Nghiên cứu địa danh học, tôi thấy tên xã hoạch định sau Cách mạng Tháng Tám thường được đặt mới, còn tên các làng xã thời phong kiến thì được kế thừa trong tên thôn, đã có nhiều trăm năm, thậm chí hàng ngàn năm trước.

Như vậy nếu xét về chiều sâu thời gian, tên làng mới thật sự là cổ truyền. Nếu xét về tình cảm con người, sự gắn bó với làng ắt hẳn phải đậm đà hơn là huyện (trước đây) hay là tỉnh. Bởi không gian hẹp phải thiết thân hơn là không gian rộng. Và cũng vì đặc điểm "văn hóa làng xã" như là một đặc trưng nổi bật trong văn hóa Việt Nam mà một số nhà nghiên cứu hay nói đến.

Bởi thế mà tôi hiểu ý tác giả Bùi Hoài Sơn trong việc giữ cái "hồn làng" chính là nên có cách bảo tồn tên gọi các thôn đã có từ xa xưa, nhất là những nơi có truyền thống văn hóa nổi bật (như Làng Hồ với tranh dân gian hay làng Bát Tràng với nghề gốm sứ chẳng hạn) trong khi ta tiến hành sắp xếp lại thôn, tổ dân phố theo chủ trương chung. Nếu không biết "làng" chính là phần hồn, phần văn hóa rất thiêng liêng của các đơn vị mà xưa kia gọi theo chính thống là xã, thôn, trại, ấp hay thôn, tổ dân phố bây giờ, thì dễ thường người ta thắc mắc hay bắt bẻ: Không có đơn vị nào trong hệ thống hành chính gọi là "làng" thì cái gọi là "hồn làng" biết cái gì mà giữ! Cái tên vẫn chỉ là cái tên, nhưng hẳn nó sẽ truyền lại cái tinh thần truyền thống quý báu từ xưa và không có gì thay thế cho nó được. ■

Tuyên dương 358 tập thể, cá nhân tiêu biểu học và làm theo Bác

Hôm qua 19.5, Thành ủy TP.HCM tổ chức lễ biểu dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh năm 2026. Hoạt động diễn ra trong không khí kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh và hướng tới 50 năm TP Sài Gòn - Gia Định chính thức mang tên Bác, góp phần lan tỏa sâu rộng những mô hình hay, việc làm ý nghĩa trong cộng đồng.

Theo đó, Thành ủy TP.HCM đã tuyên dương 181 tập thể và 177 cá nhân tiêu biểu, xuất sắc trong học tập và làm theo Bác, được lựa chọn từ hơn 1.000 tập thể, cá nhân được biểu dương tại các đảng bộ trực thuộc Thành ủy. Đây là những điển hình tiêu biểu trên nhiều lĩnh vực như cải cách hành chính, giáo dục, y tế, lực lượng vũ trang, sản xuất, an sinh xã hội và công tác cộng đồng. Bà Văn Thị Bạch Tuyết, Phó Bí thư Thành ủy TP.HCM cho biết, việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thời gian qua đã được các cấp ủy, chính quyền, đoàn thể thành phố triển khai sâu rộng với nhiều cách làm sáng tạo, thiết thực, gắn chặt với nhiệm vụ chính trị của từng địa phương, đơn vị.

Một trong những điểm nhấn nổi bật là việc xây dựng Không gian văn hóa Hồ Chí Minh trên toàn địa bàn thành phố. Đến nay, TP.HCM đã có hơn 5.800 Không gian văn hóa Hồ Chí Minh được xây dựng tại trường học, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, cơ sở tôn giáo và các không gian công cộng, góp phần lan tỏa sâu rộng những giá trị tư tưởng, đạo đức và phong cách của Bác trong đời sống người dân.

V.D

Cà Mau chú trọng bảo vệ môi trường di sản thiên nhiên

Nhằm tăng cường hiệu quả quản lý, bảo vệ môi trường và bảo tồn đa dạng sinh học tại các di sản thiên nhiên trên địa bàn, UBND tỉnh Cà Mau vừa ban hành kế hoạch thực hiện Chương trình bảo vệ môi trường các di sản thiên nhiên đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050. Trong đó, trọng tâm là bảo tồn thiên nhiên và đa dạng sinh học tại Vườn quốc gia Mũi Cà Mau, Vườn quốc gia U Minh Hạ và Khu dự trữ sinh quyển thế giới Mũi Cà Mau.

Gắn công tác bảo vệ môi trường di sản thiên nhiên với phát triển kinh tế xanh, tạo sinh kế bền vững cho cộng đồng, thích ứng biến đổi khí hậu và phát triển bền vững của tỉnh. Theo đó, Cà Mau đặt mục tiêu đến năm 2030, kiểm soát cơ bản các nguồn gây ô nhiễm, suy thoái môi trường tại các khu bảo tồn. Phục hồi các hệ sinh thái bị suy thoái, đặc biệt là khu vực rừng tràm nguyên sinh, rừng ngập mặn và đất ngập nước. Các khu di sản thiên nhiên phải rà soát, cập nhật quy chế quản lý và bảo vệ môi trường, đồng thời thiết lập và duy trì hệ thống quan trắc môi trường và đa dạng sinh học tại các khu trọng điểm. Lồng ghép nội dung bảo vệ môi trường vào quy hoạch tỉnh, xây dựng cơ chế phối hợp liên ngành và liên vùng.

Bên cạnh đó, hoàn thiện cơ chế và chính sách giám sát môi trường; tăng cường thanh tra, kiểm tra các hoạt động sản xuất, du lịch, nuôi trồng thủy sản tại các khu vực vùng đệm, vùng chuyển tiếp của các khu di sản thiên nhiên trên địa bàn tỉnh theo quy định. Đánh giá và kiểm soát chặt chẽ các dự án có nguy cơ tác động đến hệ sinh thái.

HOÀNG HẢI

Kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh đạo Đảng, Nhà nước vào Lăng viếng Bác

Nhân dịp kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2026), sáng qua 19.5, Đoàn đại biểu BCH Trung ương Đảng, Chủ tịch nước, Quốc hội, Chính phủ, đã đặt vòng hoa, vào Lăng viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh và dâng hương, tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ tại Đài Tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ (đường Bắc Sơn, Hà Nội).

Dự lễ viếng có các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị: Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm; Thủ tướng Lê Minh Hưng; Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn; Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú. Nguyên Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh; nguyên Chủ tịch nước Lương Cường; nguyên Thủ tướng Phạm Minh Chính; nguyên Thường trực Ban Bí thư Trần Quốc Vượng cùng các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch nước, Phó Chủ tịch Quốc hội, Phó Thủ tướng Chính phủ, lãnh đạo Đảng, Nhà nước... và lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành, đoàn thể Trung ương dự lễ viếng. Vòng hoa của Đoàn mang dòng chữ: "Đời đời nhớ ơn Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại".

Đoàn đại biểu lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước do Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm dẫn đầu đến đặt vòng hoa và vào Lăng viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh Ảnh: TTXVN

Tiếp đó, Đoàn đại biểu Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam do Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Chủ tịch Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam Bùi Thị Minh Hoài dẫn đầu, đã đặt vòng hoa, vào Lăng viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Trước anh linh Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh đạo Đảng, Nhà nước bày tỏ lòng thành kính, lòng biết ơn vô hạn đối với Bác Hồ, người sáng lập, rèn luyện Đảng ta, cũng như công lao to lớn của Người đối với sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và dân tộc ta. Đi theo con đường cách mạng do Chủ tịch Hồ Chí Minh vạch ra, trong bất cứ hoàn cảnh nào, Đảng ta vẫn luôn kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác-Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu để thực hiện thắng lợi công cuộc đổi mới toàn diện và đồng bộ. Tiếp tục thực hiện tư tưởng, đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong giai đoạn cách mạng mới, các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể tích cực thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới.

Sau khi vào Lăng viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đoàn đại biểu BCH Trung ương Đảng, Chủ tịch nước, Quốc hội, Chính phủ và Đoàn đại biểu Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam đã tới đặt vòng hoa, dâng hương, tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ tại Đài tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ trên đường Bắc Sơn. Trong không khí trang nghiêm, các đại biểu tưởng nhớ những người con ưu tú của dân tộc đã không tiếc máu xương, dũng cảm chiến đấu, hy sinh vì sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân. Vòng hoa của đoàn mang dòng chữ: "Đời đời nhớ ơn các Anh hùng liệt sĩ".

P.V

Tăng cường thanh tra, kiểm tra việc thực hiện công tác phòng, chống đuối nước trẻ em

Thủ tướng Lê Minh Hưng đã ký Công điện số 40/CĐ-TTg ngày 19.5.2026 về tăng cường công tác phòng, chống đuối nước đối với trẻ em. Công điện gửi Bộ trưởng các Bộ: Y tế, GD&ĐT; Chủ tịch UBND các tỉnh, thành phố; Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương; Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam.

Công điện nêu, vừa qua đã liên tiếp xảy ra các vụ đuối nước trẻ em gây hậu quả nghiêm trọng trên địa bàn các tỉnh Đắk Lắk và Phú Thọ. Thời gian tới đây là dịp nghỉ hè và mùa mưa bão, tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây tai nạn, thương tích và đuối nước trẻ em. Để sớm khắc phục hậu quả và chủ động phòng ngừa tai nạn đuối nước đối với trẻ em, học sinh trên phạm vi cả nước, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu: UBND các tỉnh Phú Thọ, Đắk Lắk khẩn trương chỉ đạo các lực lượng chức năng nỗ lực tìm kiếm các em học sinh còn mất tích và tổ chức hỗ trợ, thăm hỏi, động viên các gia đình có học sinh gặp nạn.

UBND các tỉnh, thành phố: Chỉ đạo các cơ sở giáo dục trên địa bàn quản lý chặt chẽ nhằm bảo đảm an toàn và phòng, chống đuối nước cho trẻ em, học sinh; Chỉ đạo rà soát, cảnh báo kịp thời các địa điểm có nguy cơ gây tai nạn đuối nước tại địa bàn và chủ động triển khai các biện pháp phòng ngừa, khắc phục. Tập trung đầu tư cơ sở vật chất phục vụ việc tổ chức dạy bơi an toàn, kỹ năng an toàn trong môi trường nước cho trẻ em; tăng cường truyền thông về trách nhiệm của gia đình trong việc quản lý, giám sát trẻ em, không để tiếp xúc với các nguồn nước có nguy cơ gây đuối nước; phổ biến kỹ năng phòng, chống đuối nước cho cha mẹ, trẻ em, học sinh; Tăng cường kiểm tra việc thực hiện công tác phòng, chống đuối nước trẻ em, học sinh tại các cơ sở giáo dục, các cơ quan, tổ chức, chính quyền các cấp. Đẩy mạnh phong trào dạy bơi an toàn, kỹ năng an toàn trong môi trường nước cho học sinh.

Bộ GD&ĐT hướng dẫn triển khai thực hiện việc giáo dục kiến thức, kỹ năng phòng, chống đuối nước cho trẻ em, học sinh; đẩy mạnh phong trào dạy bơi an toàn, kỹ năng an toàn trong môi trường nước cho học sinh; đồng thời tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức, ý thức về phòng, chống đuối nước và công tác phối hợp giữa nhà trường với gia đình trong việc quản lý trẻ em, học sinh, nhất là trong thời gian nghỉ hè; Khẩn trương rà soát, cập nhật, hoàn thiện chương trình, tài liệu và tổ chức dạy bơi an toàn, phòng chống đuối nước trẻ em, học sinh trong các cơ sở giáo dục, nhất là các cơ sở giáo dục phổ thông. Bộ Y tế tăng cường đôn đốc, hướng dẫn các Bộ, ngành, UBND các tỉnh, thành phố thực hiện nghiêm chương trình phòng chống tai nạn, thương tích, phòng, chống đuối nước cho trẻ em. Tăng cường thanh tra, kiểm tra việc thực hiện công tác phòng, chống đuối nước trẻ em tại các địa phương, nhất là các địa phương thường xuyên xảy ra đuối nước trẻ em.

Cần tích cực dạy bơi cho trẻ em Ảnh: B.LINH

Đề nghị Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương: Chỉ đạo định hướng và tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền, giáo dục kiến thức kỹ năng phòng chống đuối nước, dạy bơi an toàn cho trẻ em, học sinh trong trường học và tại cộng đồng dân cư; Chỉ đạo hệ thống báo chí tăng thời lượng phát sóng, đăng tải nội dung về phòng chống đuối nước, dạy bơi an toàn cho trẻ em, học sinh. Đề nghị Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam chỉ đạo Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và các tổ chức thành viên liên quan chủ động đề xuất, phối hợp triển khai công tác tuyên truyền, giáo dục kiến thức kỹ năng phòng chống đuối nước, dạy bơi an toàn cho trẻ em, học sinh trong trường học và tại cộng đồng dân cư.

L.SƠN

Đẩy nhanh xóa nhà tạm cho người yếu thế

● **Bài, ảnh: NHƯ TRANG**

Hàng trăm cán bộ, chiến sĩ tại Gia Lai đang ngày đêm góp công xây dựng mái ấm cho gia đình nạn nhân chất độc da cam, đồng thời hỗ trợ dựng trường học nội trú cho học sinh khó khăn vùng biên giới.

Phía sau những bức tường mới dựng và mái nhà vừa được lợp lại không chỉ là sự đổi thay về nơi ở, mà còn là hơi ấm của tình người dành cho những gia đình chịu nhiều thiệt thòi bởi di chứng chiến tranh. Chương trình xóa nhà tạm, nhà dột nát tại Gia Lai đang trở thành nhịp cầu sẻ chia, giúp nhiều hộ dân yếu thế có thêm điểm tựa để ổn định cuộc sống.

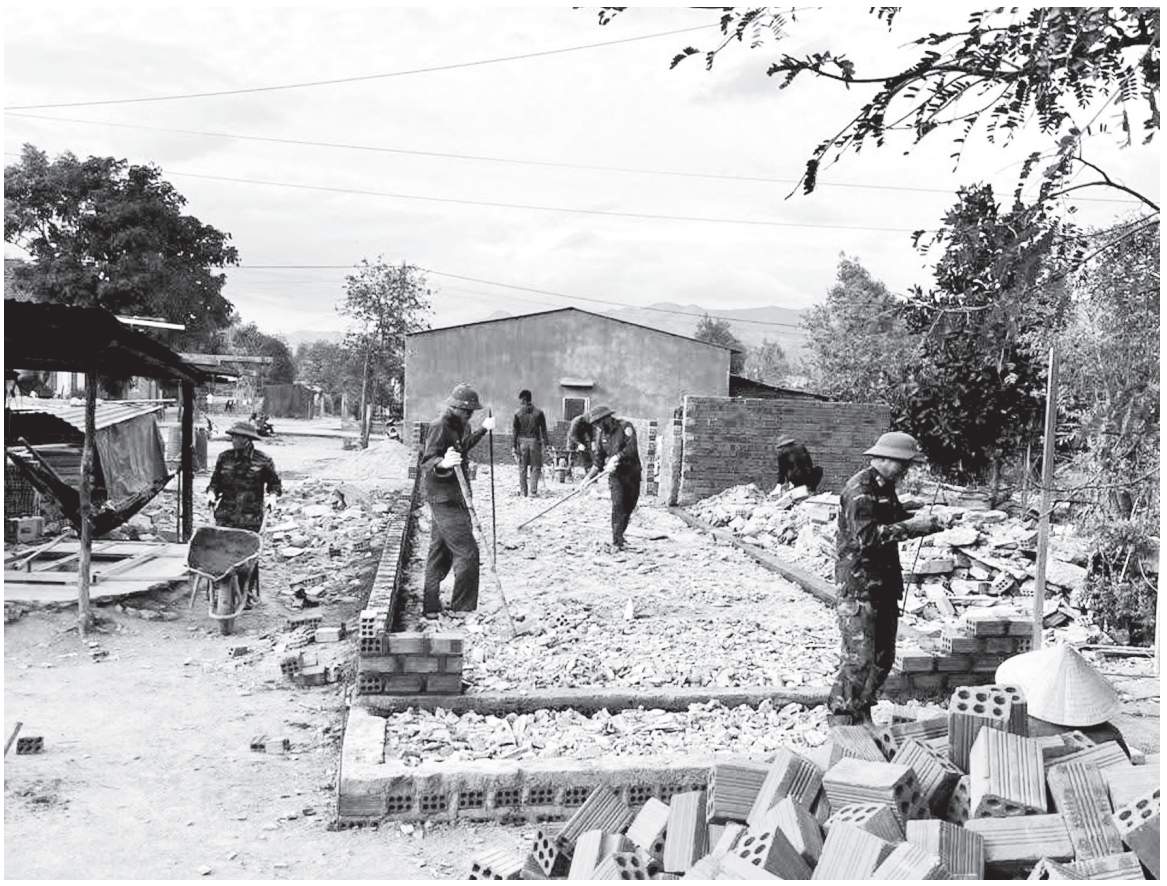
Để triển khai chương trình, UBND tỉnh Gia Lai đã ban hành kế về huy động lực lượng tham gia hỗ trợ xóa nhà tạm, nhà dột nát cho con đẻ của người hoạt động kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học trên địa bàn tỉnh. Hoạt động được thực hiện theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và Bộ Quốc phòng, thể hiện sự chung tay của cả hệ thống chính trị trong hành trình chăm lo an sinh xã hội, mang đến những mái ấm bền chặt cho các hoàn cảnh còn nhiều khó khăn. Theo kế hoạch, Gia Lai sẽ hỗ trợ 76 căn nhà cho các hộ dân thuộc diện thụ hưởng, trong đó có 50 căn xây mới và 26 căn được sửa chữa. Phần lớn các gia đình đều đã nhiều năm chật vật trong những ngôi nhà xuống cấp, thiếu an toàn nhưng chưa có điều kiện cải tạo hay dựng lại mái ấm khang trang hơn.

Điểm đặc biệt của chương trình là sự đồng hành trực tiếp của lực lượng vũ trang đóng quân trên địa bàn. Để chương trình xóa nhà tạm được triển khai hiệu quả, Gia Lai huy động nhiều đơn vị quân đội đóng quân trên địa bàn phối hợp cùng Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh tham gia hỗ trợ ngày công xây dựng, sửa chữa nhà ở cho người dân. Những ngày tới, tại nhiều vùng quê của Gia Lai, các cán bộ, chiến sĩ sẽ tích cực vận chuyển vật liệu, san nền, dựng mái nhà cho người dân. Sự góp sức của lực lượng vũ trang cùng dân quân, đoàn viên thanh niên được kỳ vọng sẽ giúp các công trình hoàn thành đúng tiến độ, để các hộ dân khó khăn sớm có nơi ở ổn định trước khi mùa mưa đến.

UBND tỉnh yêu cầu quá trình triển khai phải bảo đảm đúng quy định, phù hợp điều kiện thực tế từng địa phương nhưng vẫn giữ vững nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu của các đơn vị quân đội. Đồng thời, các địa phương được giao chủ động rà soát quỹ đất ở, phối hợp lực lượng thi công và huy động thêm nguồn lực xã hội hóa nhằm hoàn thành chương trình trước ngày 20.7. Cùng với đó, Sở Xây dựng sẽ chủ trì ban hành mẫu thiết kế phù hợp thực tế; Sở Nội vụ phối hợp rà soát đúng đối tượng thụ hưởng; Sở Nông nghiệp và Môi trường hướng dẫn tháo gỡ khó khăn về đất ở cho các trường hợp còn vướng mắc.

Song song với việc chăm lo nhà ở cho người dân khó khăn, Gia Lai cũng đang tính toán huy động thêm lực lượng quân đội hỗ trợ thi công các công trình trường học tại khu vực biên giới phía Tây của tỉnh. Theo Ban Quản lý các dự án đầu tư xây dựng tỉnh Gia Lai, dự án Trường Phổ thông Dân tộc Nội trú liên cấp Tiểu học và Trung học cơ sở tại 7 xã biên giới hiện mới đạt khoảng 40% khối lượng xây lắp tính đến đầu tháng 5. Nguyên nhân chủ yếu đến từ tình trạng thiếu hụt lao động xây dựng trong khi giá vật liệu liên tục biến động do tác động từ tình hình thế giới. Nhiều loại vật tư như xăng dầu, bê tông, gạch… tăng giá khiến chi phí thi công bị đội lên, còn việc huy động nhân công tại vùng sâu, vùng xa gặp không ít khó khăn.

Trước yêu cầu phải sớm hoàn thành các công trình để phục vụ năm học mới, Ban Quản lý các dự án đầu tư xây dựng tỉnh đã kiến nghị UBND tỉnh xem xét huy động hơn 500 cán bộ, chiến sĩ từ các đơn vị quân đội trên địa bàn tham gia hỗ trợ thi công. Dự kiến trong tháng 5, lực lượng quân đội sẽ trực tiếp góp sức ở một số hạng mục nhằm giảm bớt áp lực thiếu hụt nhân công cho các nhà thầu. Những ngôi trường nội trú nơi biên giới không chỉ là nơi chắp cánh tri thức cho học sinh vùng khó mà còn mở ra điều kiện học tập ổn định cho con em đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã xa trung tâm. Vì thế, tiến độ thi công các công trình đang được địa phương đặc biệt quan tâm, với mong muốn sớm đưa trường lớp vào sử dụng.

Những người lính góp sức dựng xây mái ấm cho bà con vùng khó khăn

Trong các đợt kiểm tra, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Gia Lai Lâm Hải Giang nhấn mạnh: "Dự án trường phổ thông nội trú liên cấp tại các xã biên giới mang ý nghĩa đặc biệt quan trọng, vì vậy các đơn vị liên quan cần tập trung thi công, bảo đảm chất lượng và hoàn thành trong tháng 7 để phục vụ năm học mới. Giữa những ngày cao nguyên bước vào mùa mưa, từng mái nhà mới và những ngôi trường đang dần hoàn thiện nơi biên giới không chỉ mang hình hài của các công trình xây dựng, mà còn chứa đựng sự chở che, sẻ chia của cả cộng đồng dành cho những phận đời còn nhiều nhọc nhằn.

Từ bàn tay người lính, lực lượng dân quân đến sự chung sức của chính quyền và người dân địa phương, từng viên gạch được đặt xuống hôm nay đang góp phần vun đắp niềm tin, thắp lên hy vọng về một cuộc sống ổn định hơn và tương lai tươi sáng hơn cho người dân vùng khó phía Tây Gia Lai. ■

Triển khai lấy mẫu ADN xác định danh tính hài cốt liệt sĩ

Thực hiện "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh công tác tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ", Ban Chỉ đạo tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ (Ban Chỉ đạo 515) Quân khu 5 phối hợp với Ban Chỉ đạo 515 tỉnh Quảng Ngãi vừa tổ chức triển khai lấy mẫu sinh phẩm hài cốt liệt sĩ chưa xác định danh tính để phục vụ giám định ADN.

Đây là hoạt động có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, được triển khai điểm tại xã Tư Nghĩa, nhằm rút kinh nghiệm để nhân rộng trong toàn địa bàn Quân khu 5. Trước khi tiến hành lấy mẫu ADN, các đại biểu đã thành kính dâng hoa, dâng hương tại Đài tưởng niệm và từng phần mộ liệt sĩ tại Nghĩa trang Liệt sĩ Nghĩa Trung, thể hiện lòng tri ân sâu sắc đối với các anh hùng liệt sĩ đã hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc. Ngay sau nghi thức tưởng niệm, các lực lượng chuyên môn tiến hành khai quật và lấy mẫu sinh phẩm đối với các phần mộ liệt sĩ chưa xác định danh tính. Nghĩa trang Liệt sĩ Nghĩa Trung hiện có 74 phần mộ liệt sĩ, trong đó 34 phần mộ chưa xác định được thông tin về danh tính và quê quán, chủ yếu là các chiến sĩ đã chiến đấu, hy sinh trên địa bàn qua các thời kỳ kháng chiến.

Theo kế hoạch, Ban Chỉ đạo 515 tỉnh Quảng Ngãi sẽ tiến hành lấy mẫu ADN đối với toàn bộ 34 phần mộ chưa rõ thông tin để phục vụ giám định, xác định danh tính và số hóa dữ liệu. Quy trình được thực hiện nghiêm ngặt theo đúng quy định chuyên môn, bảo đảm tính chính xác tuyệt đối và hạn chế tối đa sai sót. Trước đó, các lực lượng chức năng đã rà soát kỹ hồ sơ quản lý mộ, sơ đồ nghĩa trang, vị trí từng phần mộ và danh sách đối tượng cần lấy mẫu. Sau khi thu thập, mẫu sinh phẩm được niêm phong, mã hóa, ghi đầy đủ thông tin nhận diện và bàn giao cho đơn vị giám định ADN theo quy định. Đồng thời, toàn bộ dữ liệu liên quan tiếp tục được cập nhật vào cơ sở dữ liệu quốc gia về liệt sĩ và thân nhân liệt sĩ.

Tại hiện trường, lãnh đạo Ban Chỉ đạo 515 Quân khu 5 và Ban Chỉ đạo 515 tỉnh Quảng Ngãi trực tiếp theo dõi, chỉ đạo, kiểm tra quy trình thực hiện. Các đơn vị yêu cầu tiếp tục siết chặt kỷ luật kỹ thuật, bảo đảm tuyệt đối an toàn, không để xảy ra sai sót trong toàn bộ quá trình triển khai nhiệm vụ. Hoạt động lấy mẫu ADN lần này không chỉ góp phần làm sáng tỏ danh tính các liệt sĩ còn chưa rõ thông tin, mà còn thể hiện trách nhiệm, tình cảm và đạo lý "uống nước nhớ nguồn" của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với những người đã hy sinh vì Tổ quốc.

NHƯ ĐỒNG

SAU GẦN MỘT NĂM VẬN HÀNH CHÍNH QUYỀN HAI CẤP:

Lộ diện những vấn đề mang tính căn cốt

● **PHAN YÊN CHI**

Sau gần một năm triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp, lĩnh vực văn hóa, thông tin cơ sở và thể dục thể thao đã đi qua một giai đoạn có thể xem là "thử lửa" quan trọng. Những chuyển động ban đầu cho thấy một thực tế đáng ghi nhận, bộ máy không bị đứt gãy, hoạt động cơ bản được duy trì, và ở nhiều nơi đã hình thành được nhịp vận hành mới, phù hợp với yêu cầu tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả.

Đua ghe tại lễ hội Cầu Ngư làng Thai Dương, phường Thuận An, TP Huế — Ảnh: VÕ THẠNH

Tuy nhiên, đằng sau sự ổn định bước đầu ấy cũng đã lộ diện không ít những vấn đề căn cốt, đòi hỏi phải được nhìn nhận thẳng thắn và giải quyết một cách căn cơ hơn trong giai đoạn tiếp theo, nhất là khi đặt trong bối cảnh triển khai Nghị quyết 80-NQ/TW về phát triển văn hóa.

Những thách thức, khó khăn đặt ra

Thực tiễn từ TP Huế, một đô thị trực thuộc Trung ương, địa phương có hệ thống di sản phong phú và đặc thù quản lý văn hóa khá phức tạp, cho thấy bức tranh tương đối rõ nét. Ngay sau khi vận hành mô hình hai cấp, ngành VHTT đã chủ động rà soát, sắp xếp lại bộ máy, ban hành các kế hoạch triển khai, đồng thời nhanh chóng thích ứng với yêu cầu phân cấp, phân quyền.

Đáng chú ý, 100% thủ tục hành chính trong lĩnh vực VHTT đã được cung cấp trực tuyến mức độ 4; toàn bộ thủ tục được cập nhật vào hệ thống dữ liệu quốc gia; việc phân cấp quản lý 200 di tích được triển khai kịp thời; phong trào thể dục thể thao quần chúng tiếp tục được duy trì với 100% xã, phường tổ chức Đại hội TDTT cấp cơ sở. Những con số đó đã minh chứng cho một điều quan trọng hơn: Mô hình chính quyền hai cấp đã không làm gián đoạn đời sống văn hóa, xã hội ở cơ sở. Ở phạm vi cả nước, xu hướng này cũng được khẳng định khi hệ thống chính quyền mới bước đầu vận hành thông suốt, nhiều thủ tục hành chính được rút gọn, phân định lại thẩm quyền theo hướng gần dân hơn, nhanh hơn, rõ trách nhiệm hơn. Đặc biệt, trong lĩnh vực VHTT, việc ban hành các quy định phân cấp và cẩm nang hướng dẫn cho cấp xã đã góp phần tạo nên một "hành lang thực thi" tương đối rõ ràng trong giai đoạn đầu chuyển đổi.

Tuy nhiên, nếu chỉ dừng lại ở việc đánh giá "vận hành ổn định" thì chưa đủ. Vấn đề đặt ra hiện nay không còn là có vận hành được hay không, mà là vận hành như thế nào để thực sự nâng cao chất lượng quản trị, đúng với tinh thần cải cách bộ máy và yêu cầu phát triển mới. Một trong những khó khăn lớn nhất chính là sự chưa thật rõ ràng trong phân định thẩm quyền. Thực tế cho thấy, ở không ít lĩnh vực như thẩm định chuyên môn, cấp phép hoạt động văn hóa, kiểm tra chuyên ngành… vẫn còn tình trạng lúng túng trong xác định cơ quan chủ trì, dẫn đến chậm trễ hoặc xử lý chưa thống nhất. Điều này phản ánh một thực tế: Việc phân cấp, nếu không đi kèm với chuẩn hóa quy trình và quy định chi tiết, rất dễ rơi vào tình trạng "phân cấp trên giấy" nhưng vẫn phải xin ý kiến nhiều tầng trong thực tế. Một điểm nghẽn khác nằm ở đội ngũ cán bộ cấp cơ sở. Khi khối lượng công việc tăng lên đáng kể, trong khi nhiều cán bộ phải kiêm nhiệm nhiều lĩnh vực, thì chất lượng thực thi là điều khó có thể bảo đảm đồng đều. Đây là vấn đề mang tính nền tảng. Bởi lẽ, mô hình chính quyền hai cấp chỉ có thể phát huy hiệu quả khi cấp xã thực sự đủ năng lực để "gánh việc", chứ không chỉ là "nhận việc".

Điều kiện bảo đảm thực hiện cũng là một thách thức không nhỏ. Ở nhiều địa phương, nhất là vùng sâu, vùng xa, hạ tầng công nghệ thông tin chưa đáp ứng yêu cầu; thiết chế văn hóa xuống cấp; hệ thống truyền thanh cơ sở chưa được nâng cấp đồng bộ. Khi mô hình quản trị mới đặt ra yêu cầu cao hơn về tốc độ xử lý, tính minh bạch và khả năng kết nối, thì những hạn chế này càng bộc lộ rõ. Đặc biệt, câu chuyện nguồn lực tiếp tục là một "nút thắt" quen thuộc nhưng chưa có lời giải thỏa đáng. Thực tế cho thấy, khoảng 30-40% di tích đang xuống cấp nhưng chưa có kinh phí tu bổ; công tác xã hội hóa còn hạn chế; nguồn lực ngoài ngân sách chưa được khai thác hiệu quả. Điều này không chỉ là vấn đề của riêng một địa phương, mà là bức tranh chung của cả nước, điều đã được Nghị quyết 80 chỉ ra một cách thẳng thắn.

Chuyển dịch mạnh từ "thích ứng" sang "nâng cao chất lượng"

Trong bối cảnh đó, Nghị quyết 80-NQ/TW đã mở ra một cách tiếp cận mới: Coi văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần, mà còn là nguồn lực nội sinh, động lực phát triển và sức mạnh mềm của quốc gia. Đây không phải là một khẩu hiệu mang tính khái quát, mà là một định hướng chính sách có tính hành động rất rõ ràng. Khi yêu cầu đặt ra là phải bảo đảm thiết chế văn hóa hoạt động hiệu quả ở cấp cơ sở, phải số hóa di sản, phải tăng đầu tư cho văn hóa và phát triển công nghiệp văn hóa, thì mô hình chính quyền hai cấp chính là "bài kiểm tra" thực tiễn cho khả năng hiện thực hóa những mục tiêu đó.

Từ góc nhìn này, có thể thấy giai đoạn tới cần một sự chuyển dịch mạnh mẽ từ "thích ứng" sang "nâng cao chất lượng". Trước hết, cần tiếp tục hoàn thiện thể chế theo hướng rõ thẩm quyền, rõ trách nhiệm, rõ quy trình. Những gì còn chồng chéo, chưa thống nhất cần được rà soát, điều chỉnh kịp thời, tránh để kéo dài tình trạng lúng túng ở cơ sở. Quan trọng hơn, phải coi việc nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ cấp xã là khâu đột phá. Cán bộ văn hóa ở cơ sở không thể chỉ là người thực hiện nhiệm vụ hành chính, mà phải là người tổ chức đời sống văn hóa cộng đồng, quản lý di sản, vận hành thiết chế, triển khai truyền thông chính sách và thích ứng với môi trường số. Điều này đòi hỏi một chương trình đào tạo, bồi dưỡng bài bản, liên tục và có hệ thống. Song song với đó, cần đầu tư có trọng tâm cho hệ thống thiết chế văn hóa, thông tin cơ sở và thể thao. Không phải đầu tư dàn trải, mà phải lựa chọn đúng điểm nghẽn, đúng nhu cầu thực tiễn. Với những địa phương như Huế, nơi văn hóa vừa là di sản vừa là động lực phát triển, thì việc đầu tư cho thiết chế văn hóa không chỉ mang ý nghĩa phục vụ dân sinh, mà còn gắn trực tiếp với chiến lược phát triển đô thị di sản và công nghiệp văn hóa.

Một hướng đi không thể thiếu là đẩy mạnh chuyển đổi số. Trong mô hình chính quyền hai cấp, chuyển đổi số không còn là công cụ hỗ trợ, mà là điều kiện để hệ thống vận hành hiệu quả. Từ quản lý di tích, tổ chức hoạt động VHTT đến truyền thông chính sách và cung cấp dịch vụ công, tất cả đều cần được đặt trên nền tảng số, liên thông và dữ liệu hóa. Cuối cùng, cần đổi mới tư duy huy động nguồn lực. Văn hóa không thể chỉ trông chờ vào ngân sách nhà nước. Cơ chế xã hội hóa cần được thiết kế lại theo hướng minh bạch, hiệu quả và có sức hấp dẫn đối với doanh nghiệp, cộng đồng. Khi văn hóa thực sự trở thành nguồn lực phát triển, thì việc huy động nguồn lực xã hội cũng sẽ trở nên tự nhiên hơn.

Có thể nói, sau gần một năm vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp, lĩnh vực văn hóa, thông tin và thể thao đã đi qua giai đoạn "ổn định ban đầu" với nhiều tín hiệu tích cực. Nhưng phía trước vẫn còn một chặng đường dài với nhiều yêu cầu cao hơn. Từ việc "làm được việc" đến "làm tốt việc", từ "phân cấp" đến "quản trị hiệu quả", từ "duy trì" đến "phát triển"… đó là những bước chuyển không dễ dàng, nhưng là tất yếu. Và trong hành trình ấy, tinh thần của Nghị quyết 80 chính là kim chỉ nam quan trọng: Văn hóa phải thực sự trở thành nền tảng, động lực và sức mạnh mềm cho phát triển. Khi đó, mô hình chính quyền hai cấp không chỉ là một cải cách về tổ chức bộ máy, mà sẽ trở thành một bước tiến thực chất trong quản trị phát triển văn hóa ở Việt Nam.

(***Còn tiếp***)

Làm rõ kết quả nổi bật và những khó khăn, vướng mắc

Ngày 15.5 vừa qua, Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà đã chủ trì cuộc họp về xây dựng Đề án sơ kết một năm vận hành bộ máy của hệ thống chính trị và chính quyền địa phương 2 cấp. Tại cuộc họp, Phó Thủ tướng nhấn mạnh, việc sơ kết nhằm đánh giá toàn diện, khách quan kết quả một năm triển khai sắp xếp đơn vị hành chính các cấp và vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp trên phạm vi cả nước; làm rõ những kết quả nổi bật, các mô hình hiệu quả, những khó khăn, vướng mắc, nguyên nhân và bài học kinh nghiệm trong quá trình triển khai.

Trên cơ sở đó, các Bộ, ngành, địa phương sẽ đề xuất các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm cho giai đoạn 2026-2030 nhằm tiếp tục hoàn thiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, đặc biệt ở cấp xã, đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới.

T.SƯƠNG

Đà Nẵng đón sóng khách hè 2026

● Bài, ảnh: ĐỨC HOÀNG

Không chỉ hướng tới tăng trưởng lượng khách, mùa du lịch hè 2026 Đà Nẵng đang tập trung nâng chất trải nghiệm, đa dạng hóa sản phẩm và mở rộng không gian nhằm kéo dài thời gian lưu trú của du khách. Từ du lịch biển, nghỉ dưỡng, chăm sóc sức khỏe đến chuỗi lễ hội, sự kiện quy mô lớn... thành phố bên sông Hàn đang từng bước làm mới hệ sinh thái du lịch theo hướng hiện đại và bền vững.

Bước vào mùa du lịch hè năm nay, ngành Du lịch Đà Nẵng cùng cộng đồng doanh nghiệp không chỉ khai thác các lợi thế quen thuộc như biển, núi hay các tour tham quan truyền thống mà tập trung phát triển sản phẩm theo từng phân khúc khách hàng.

Nếu như trước đây du khách chủ yếu lựa chọn nghỉ dưỡng biển thì hiện nay các sản phẩm đã được thiết kế linh hoạt hơn. Nhóm khách gia đình ưu tiên nghỉ dưỡng kết hợp vui chơi giải trí và khám phá thiên nhiên, trong khi khách trẻ hướng đến các hoạt động thể thao biển, âm nhạc, du lịch sinh thái hay trải nghiệm sống xanh. Nhiều doanh nghiệp cũng chuyển từ tour cố định sang các chương trình mở để du khách chủ động lựa chọn điểm đến theo sở thích.

Ông Nguyễn Thanh Tâm, Tổng Giám đốc Việt AnGroup cho biết, hè 2026 doanh nghiệp tập trung phát triển các dòng sản phẩm thiên nhiên, du lịch biển - đường thủy, nghỉ dưỡng chăm sóc sức khỏe, vui chơi giải trí dưới nước và kinh tế đêm nhằm giữ chân du khách lâu hơn.

Theo ông Tâm, doanh nghiệp đang triển khai các sản phẩm mới như tour "lên rừng xuống biển", du lịch sinh thái - du lịch xanh, ngắm hoàng hôn trên du thuyền, chăm sóc sức khỏe kết hợp trị liệu hay chuỗi hoạt động check-in, ẩm thực, giải trí tại Sơn Trà Marina.

Trong khi đó, ông Nguyễn Ngọc Thiện, Phó Giám đốc Công ty CP Lữ hành quốc tế Hải Vân Cát (Hava Travel) cho rằng, mùa hè năm nay các doanh nghiệp Đà Nẵng tập trung vào nhóm khách trung lưu, khách chi tiêu cao, khách MICE, khách trẻ và khách gia đình.

Theo các doanh nghiệp lữ hành, xu hướng du lịch "chữa lành" cũng đang được nhiều du khách quan tâm. Các hoạt động trekking Sơn Trà, thiền định tại Ngũ Hành Sơn, spa trị liệu bằng thảo mộc hay trải nghiệm sống chậm giữa thiên nhiên đang dần trở thành sản phẩm mới thu hút khách. Bên cạnh đó, du lịch cộng đồng và trải nghiệm văn hóa bản địa tiếp tục là phân khúc giàu tiềm năng. Các tour khám phá làng cổ, làng nghề hay trải nghiệm đời sống ngư dân ngày càng hấp dẫn du khách, khi xu hướng "sống như người bản địa" ngày càng phổ biến.

Song song với việc làm mới sản phẩm, xu hướng liên kết vùng cũng được đẩy mạnh nhằm mở rộng không gian trải nghiệm cho du khách. Các tour liên tuyến Đà Nẵng - Huế - Hội An được thiết kế linh hoạt hơn, giúp du khách có thể trải nghiệm đầy đủ các giá trị văn hóa, lịch sử và thiên nhiên của miền Trung chỉ trong vài ngày.

Theo ông Nguyễn Sơn Thủy, Giám đốc Công ty Visit Indochina, sự phối hợp đồng bộ giữa các địa phương cùng với hạ tầng giao thông ngày càng hoàn thiện, tạo điều kiện thuận lợi để kéo dài thời gian lưu trú và tăng khả năng quay trở lại của du khách. Không chỉ các đơn vị lữ hành, nhiều khách sạn và khu nghỉ dưỡng cũng chuyển từ mô hình cung cấp lưu trú sang cung cấp trải nghiệm. Ngoài dịch vụ nghỉ dưỡng, nhiều cơ sở còn tổ chức các hoạt động yoga, chăm sóc sức khỏe, workshop thủ công, lớp học nấu ăn hay trải nghiệm văn hóa địa phương.

Tại các làng rau Trà Quế, Thanh Đông hay các cộng đồng sinh thái như Triêm Tây, Trà Nhiêu du khách không chỉ tham quan mà còn trực tiếp tham gia trồng rau, thu hoạch nông sản và chế biến món ăn địa phương. Theo các doanh nghiệp, đây là hướng đi phù hợp với xu hướng du lịch bền vững và trải nghiệm thực tế đang được du khách quốc tế ưa chuộng.

Việc nâng cao trải nghiệm du khách hiện cũng được mở rộng ngay từ sân bay. Ông Đỗ Trọng Hậu, Phó Tổng Giám đốc Công ty CP Đầu tư Khai thác Nhà ga Quốc tế Đà Nẵng (AHT) cho biết, đơn vị đang phát triển các không gian triển lãm nghệ thuật, workshop và điểm chạm di sản xuyên suốt trong nhà ga nhằm giúp du khách cảm nhận rõ nét bản sắc miền Trung ngay khi đến và trước lúc rời Đà Nẵng.

Mùa hè năm nay, Đà Nẵng tiếp tục tổ chức hàng loạt sự kiện và lễ hội quy mô lớn nhằm gia tăng sức hút cho điểm đến. Nổi bật là Lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng (DIFF) 2026 diễn ra từ ngày 30.5 đến 11.7 với sự tham gia của 10 đội; Liên hoan phim châu Á Đà Nẵng; Lễ hội Food Tour; Lễ hội Tận hưởng Đà Nẵng; Lễ hội lồng đèn quốc tế…

Có thể thấy, mùa du lịch hè 2026 đánh dấu bước chuyển của Đà Nẵng từ tư duy phát triển theo số lượng sang chú trọng chất lượng trải nghiệm và giá trị điểm đến. Việc đồng loạt làm mới sản phẩm, mở rộng liên kết vùng, đầu tư du lịch xanh và tổ chức chuỗi sự kiện quy mô lớn không chỉ giúp thành phố gia tăng sức hút trong mùa cao điểm mà còn tạo nền tảng cho phát triển du lịch bền vững lâu dài. ■

Lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng 2026 sẽ là "thỏi nam châm" hút khách

Quảng Ngãi phát triển sản phẩm OCOP gắn với du lịch

UBND tỉnh Quảng Ngãi vừa ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP) giai đoạn 2026 - 2030, định hướng đến năm 2035 trên địa bàn tỉnh, với mục tiêu phát triển mạnh các sản phẩm đặc trưng, nâng cao giá trị kinh tế nông thôn gắn với bảo tồn văn hóa bản địa và chuyển đổi số.

Theo kế hoạch, Quảng Ngãi đặt mục tiêu đến năm 2030 công nhận thêm 300 sản phẩm OCOP mới đạt từ 3 sao trở lên; trong đó có ít nhất 7 sản phẩm tiềm năng đạt chuẩn 5 sao quốc gia, 50 sản phẩm đạt 4 sao. Đồng thời, gắn phát triển OCOP với du lịch nông thôn và bảo tồn làng nghề truyền thống. Các sản phẩm không chỉ mang giá trị hàng hóa mà còn được xây dựng thành "câu chuyện văn hóa", phản ánh chiều sâu lịch sử, phong tục, tri thức bản địa của từng địa phương. Tỉnh khuyến khích hình thành các điểm du lịch cộng đồng, không gian trải nghiệm làng nghề và các trung tâm giới thiệu sản phẩm OCOP phục vụ du khách.

NHƯ ĐỒNG

Festival Biển Khánh Hòa năm 2026

Theo Kế hoạch Festival Biển Khánh Hòa năm 2026 với chủ đề "Sắc màu đại dương - Vươn tầm quốc tế", sẽ diễn ra từ ngày 17 - 19.7 tại Quảng trường 2 tháng 4 (phường Nha Trang) và một số địa điểm khác trên địa bàn tỉnh.

Festival Biển Khánh Hòa năm 2026 sẽ có gần 30 hoạt động, sự kiện nổi bật. Trong đó, các sự kiện, hoạt động chính gồm: Lễ khai mạc vào tối 17.7; Lễ hội Carnival - diễu hành xe hoa du lịch với chủ đề "Hoa biển Nha Trang" vào chiều 18.7; Chung kết siêu mẫu và nam vương Việt Nam 2026, kết hợp trình diễn thời trang, ca nhạc "Runway to the world - Bước ra thế giới" vào tối 18.7; Lễ bế mạc và đại nhạc hội quốc tế kết nối năm châu - Unite the Continents với chủ đề "Khánh Hòa vòng tay bè bạn năm châu" vào tối 19.7.

Ngoài ra, Festival còn có các hoạt động, sự kiện khác như: Hội thảo quốc tế về phát triển du lịch tàu biển tại Khánh Hòa; Lễ hội văn hóa - ẩm thực yến sào Khánh Hòa; Giải đua thuyền buồm Khánh Hòa 2026; Lễ hội áo dài Việt Nam; Hội chợ thương mại - văn hóa ẩm thực "Vị ngon phố biển - giai điệu mùa hè"...

MINH LÝ

Lễ hội Văn hóa sông nước Cần Thơ lần thứ II

Lễ hội Văn hóa sông nước Cần Thơ lần thứ II dự kiến diễn ra trong 6 ngày, từ ngày 29.12.2026 đến ngày 3.1.2027, quy mô cấp thành phố. Địa điểm tổ chức tập trung tại phường Ninh Kiều, phường Cái Khế và các khu vực lân cận.

Theo dự thảo kế hoạch, lễ hội gồm các hoạt động: Lễ khai mạc; chương trình nghệ thuật, trình diễn nhạc nước; drone show và pháo hoa; không gian văn hóa và trải nghiệm; các hoạt động thể thao và trải nghiệm; các hoạt động quảng bá, xúc tiến du lịch; ẩm thực, hội chợ… Ngoài ra, còn có các hoạt động trải nghiệm bảo vệ môi trường sông nước, giới thiệu nét đẹp văn hóa sông nước. Về các hoạt động chào năm mới 2027, TP Cần Thơ dự kiến thực hiện trang trí đường đèn nghệ thuật, hoạt động văn hóa, giải trí…

L.HƯƠNG

TRIỂN KHAI NGHỊ QUYẾT SỐ 28 CỦA QUỐC HỘI VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM

Bài cuối:

ĐỂ NGHỊ QUYẾT THỰC SỰ ĐI VÀO CUỘC SỐNG

Bài, ảnh: THU SÂM - THÙY TRANG - SƠN THÙY

Các nghị quyết của Bộ Chính trị và Quốc hội về phát triển văn hóa được xem là động lực tạo bước chuyển mới, tháo gỡ điểm nghẽn về thể chế và nguồn lực cho văn hóa. Tuy nhiên, để các chủ trương đi vào thực tiễn, cần triển khai đồng bộ, đầu tư có trọng tâm và tăng cường giám sát nhằm bảo đảm nguồn lực cho văn hóa được sử dụng hiệu quả, thực chất.

Luồng gió mới cho lĩnh vực văn hóa

Chia sẻ với Báo *Văn Hóa*, ông Nguyễn Văn Bảy, Giám đốc Sở VHTTDL TP Cần Thơ nhấn mạnh, việc Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 80 và Quốc hội thông qua Nghị quyết số 28 về phát triển văn hóa Việt Nam có ý nghĩa đặc biệt trong bối cảnh hiện nay, khi mô hình chính quyền địa phương hai cấp đang được triển khai và yêu cầu nâng cao chất lượng đời sống văn hóa ở cơ sở ngày càng cấp thiết. "Có thể xem đây là luồng gió mới cho lĩnh vực văn hóa trong giai đoạn mới, cho thấy sự quan tâm liên tục, sâu sát của Đảng và Nhà nước đối với lĩnh vực văn hóa", ông Bảy nói.

Để các nghị quyết đi vào thực tiễn, ông Nguyễn Văn Bảy nhấn mạnh các cấp, ngành và địa phương cần nhận thức sâu sắc hơn vai trò của văn hóa. Ông nhìn nhận thời gian qua việc quan tâm đến lĩnh vực này có lúc chưa kịp thời, chưa cụ thể nên hiệu quả lan tỏa chưa như kỳ vọng. Thời gian tới, Sở VHTTDL TP Cần Thơ sẽ tham mưu lãnh đạo thành phố triển khai các nhiệm vụ một cách chủ động, quyết liệt và hiệu quả hơn. Liên quan mục tiêu chi ngân sách cho văn hóa đạt 2% theo Nghị quyết số 28, ông Nguyễn Văn Bảy cho rằng đây là định hướng cần thiết khi nhu cầu đầu tư cho văn hóa ngày càng lớn. Hiện Thành ủy và UBND TP Cần Thơ đang chỉ đạo quyết liệt nhằm bảo đảm nguồn lực phù hợp với tinh thần các nghị quyết về phát triển văn hóa.

TS. Phan Thanh Hải, Giám đốc Sở VHTT TP Huế, Ủy viên Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia cho rằng, Nghị quyết số 28 được xem là bước chuyển lớn trong tư duy phát triển văn hóa thời kỳ mới, khi văn hóa không chỉ gắn với bảo tồn mà còn được xác định là nguồn lực phát triển và động lực tăng trưởng thông qua công nghiệp văn hóa, kinh tế sáng tạo. TP Huế được đánh giá có nhiều điều kiện phù hợp để triển khai Nghị quyết khi định hướng phát triển theo mô hình "đô thị di sản, văn hóa, sinh thái, cảnh quan và thông minh". Để Nghị quyết đi vào thực tiễn, cần sớm ban hành hướng dẫn cụ thể, tránh tình trạng "thể chế hóa chậm"; đồng thời hoàn thiện cơ chế hợp tác công - tư trong lĩnh vực di sản nhằm thu hút nguồn lực xã hội hóa cho phát triển văn hóa. Điều quan trọng nhất là cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết thành các chương trình hành động phù hợp với từng địa phương.

Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Cao Văn Chóng bày tỏ kỳ vọng lớn vào Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa. Ông cho rằng, điểm nổi bật của Nghị quyết là nhiều cơ chế, chính sách đột phá dành cho văn hóa, nghệ thuật và thể thao, đặc biệt ở các lĩnh vực phát triển nguồn nhân lực, thu hút đầu tư và thúc đẩy xã hội hóa. Văn hóa không còn chỉ được nhìn nhận là lĩnh vực hưởng ngân sách mà đã được xác định là ngành kinh tế có khả năng đóng góp trực tiếp cho tăng trưởng. Những năm qua TP.HCM rất quan tâm đầu tư cho văn hóa, riêng năm 2025 đã dành khoảng 2% tổng chi ngân sách cho lĩnh vực này. Ông Cao Văn Chóng cho rằng Nghị quyết số 28 sẽ tạo thêm động lực để các địa phương mạnh dạn triển khai các mô hình phát triển mới, nhất là công nghiệp văn hóa gắn với kinh tế thể thao. Khi có cơ chế đủ mạnh, vốn nhà nước sẽ đóng vai trò "vốn mồi" để thu hút thêm nguồn lực xã hội, mở rộng không gian sáng tạo, phát triển các sản phẩm văn hóa, thể thao có giá trị gia tăng cao và đưa tinh thần Nghị quyết vào thực tiễn.

Tránh tình trạng mỗi địa phương làm một kiểu

PGS.TS Bùi Hoài Sơn, đại biểu Quốc hội thành phố Hà Nội nhấn mạnh, mục tiêu chi tối thiểu 2% tổng chi ngân sách nhà nước cho phát triển văn hóa là một bước chuyển rất quan trọng trong tư duy phát triển. Bởi nhiều năm qua, chúng ta nói rất nhiều về văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, là nguồn lực nội sinh, là sức mạnh mềm quốc gia, nhưng nếu không có nguồn lực tương xứng thì văn hóa rất dễ rơi vào tình trạng "đúng về nhận thức nhưng yếu trong thực thi". Vì vậy, 2% không chỉ là một con số ngân sách, mà là một cam kết chính trị, một thước đo trách nhiệm của Nhà nước đối với văn hóa.

Điểm nổi bật của Nghị quyết số 28 là nhiều cơ chế, chính sách đột phá dành cho văn hóa, nghệ thuật, đặc biệt ở các lĩnh vực phát triển nguồn nhân lực, thu hút đầu tư

Chương trình quảng diễn đường phố ở các lễ hội tại Huế thu hút đông đảo nhân dân và du khách

Để bảo đảm mục tiêu này ở các địa phương, Quốc hội trước hết phải giám sát từ khâu lập dự toán, phân bổ ngân sách đến quyết toán ngân sách hằng năm. Không thể chỉ nhìn vào tổng số chi cho văn hóa trên giấy tờ, mà phải xem khoản chi đó có thực chất không, có đi vào những nhiệm vụ cốt lõi như bảo tồn di sản, xây dựng thiết chế văn hóa cơ sở, phát triển công nghiệp văn hóa, chăm lo đời sống tinh thần của nhân dân, hỗ trợ nghệ sĩ, nghệ nhân, chuyển đổi số văn hóa hay không. Nói cách khác, phải giám sát cả "số lượng" và "chất lượng" của chi ngân sách cho văn hóa.

Quốc hội cũng cần yêu cầu Chính phủ, Bộ Tài chính, Bộ VHTTDL có hướng dẫn rõ ràng về cách tính, cách phân loại, cách theo dõi khoản chi 2% này, tránh tình trạng mỗi nơi hiểu một cách, mỗi địa phương làm một kiểu. Đây là điều rất quan trọng, bởi nếu không có tiêu chí thống nhất, mục tiêu 2% có thể bị hình thức hóa, thậm chí bị "pha loãng" trong những khoản chi không trực tiếp tạo ra giá trị văn hóa.

"Trong vai trò đại biểu Quốc hội, tôi sẽ quan tâm giám sát việc thực hiện mục tiêu này thông qua thảo luận ngân sách, chất vấn và làm việc với các Bộ, ngành, địa phương. Điều quan trọng là nguồn lực dành cho văn hóa phải thực sự đến được cơ sở, giúp người dân tiếp cận đời sống văn hóa tốt hơn. Bởi đầu tư cho văn hóa không chỉ là xây dựng công trình mà còn nhằm bồi đắp con người, gìn giữ bản sắc và tạo động lực phát triển bền vững cho từng địa phương và cả nước", đại biểu Bùi Hoài Sơn cho biết.

Đại biểu Vũ Minh Đạo (Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Lai Châu) cho rằng, trọng tâm hiện nay là nhanh chóng cụ thể hóa các mục tiêu của Nghị quyết bằng chương trình, kế hoạch phù hợp với điều kiện từng địa phương; triển khai có trọng tâm, trọng điểm, tránh dàn trải, hình thức. Cùng với nguồn lực nhà nước, cần đẩy mạnh xã hội hóa, huy động doanh nghiệp và cộng đồng tham gia phát triển văn hóa. Đồng thời, công tác kiểm tra, đánh giá cần được tiến hành thường xuyên nhằm kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai.

Đại biểu Vũ Minh Đạo nhấn mạnh, hoạt động giám sát của Quốc hội không chỉ nhằm theo dõi việc thực hiện Nghị quyết mà còn góp phần phát hiện những bất cập, chồng chéo trong hệ thống pháp luật và cơ chế, chính sách liên quan đến văn hóa để kịp thời kiến nghị sửa đổi, hoàn thiện.

Có thể thấy, để Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam thực sự đi vào cuộc sống, điều quan trọng không chỉ là ban hành chủ trương hay bố trí nguồn lực, mà còn là quyết tâm tổ chức thực hiện, giám sát hiệu quả và tạo chuyển biến thực chất trong đời sống văn hóa của người dân. Khi chính sách được triển khai đồng bộ và sát thực tiễn, những mục tiêu lớn của Nghị quyết số 28 sẽ từng bước trở thành hiện thực, góp phần tạo nền tảng tinh thần vững chắc cho sự phát triển bền vững của đất nước. ■

TẤM GƯƠNG ĐẠO ĐỨC HỒ CHÍ MINH:

Nguồn sáng nhân văn trong hành trình phát triển đất nước

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2026) là dịp để mỗi chúng ta thêm một lần trở về với di sản tinh thần vô giá mà Người để lại. Trong di sản ấy, văn hóa Hồ Chí Minh tỏa sáng không chỉ ở tầm vóc tư tưởng lớn lao, mà còn ở vẻ đẹp giản dị, nhân văn, gần gũi; ở cách Người sống, làm việc, ứng xử với con người, với nhân dân, với dân tộc và thời đại.

Chính văn hóa ấy đã trở thành một nguồn sức mạnh mềm đặc biệt, nâng đỡ dân tộc Việt Nam đi qua thử thách và tiếp tục soi đường cho công cuộc phát triển hôm nay.

Chủ tịch Hồ Chí Minh trồng cây tại Công viên Thống Nhất, mở đầu Tết trồng cây do Người phát động ngày 11.1.1960 Ảnh: BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH

Lấy hạnh phúc của dân làm mục tiêu cao nhất

Mỗi độ tháng Năm về, trong lòng người Việt Nam lại dâng lên một cảm xúc rất đặc biệt. Đó không chỉ là niềm tưởng nhớ Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc, mà còn là cảm giác được trở về với một nguồn sáng trong trẻo, một điểm tựa tinh thần bền vững, một chuẩn mực văn hóa cao đẹp mà càng đi qua thời gian, chúng ta càng nhận ra giá trị sâu xa.

Nói đến Chủ tịch Hồ Chí Minh là nói đến một con người đã làm nên lịch sử bằng tầm nhìn lớn, bản lĩnh lớn, trí tuệ lớn, nhưng lại chạm đến trái tim nhân dân bằng những điều rất đỗi giản dị. Một căn nhà sàn đơn sơ, đôi dép cao su, bộ quần áo kaki, bữa cơm thanh đạm, cách nói chuyện gần gũi, lối ứng xử ân cần với đồng bào, chiến sĩ, thiếu nhi, bạn bè quốc tế… Tất cả làm nên một phong cách Hồ Chí Minh không thể lẫn với bất cứ ai: Lớn lao mà khiêm nhường, sâu sắc mà giản dị, vĩ đại mà gần gũi.

Chính sự giản dị ấy là một giá trị văn hóa lớn. Bởi giản dị ở Hồ Chí Minh không phải là biểu hiện của thiếu thốn, càng không phải là sự khắc khổ hình thức. Đó là sự lựa chọn có ý thức của một nhân cách lớn; là cách Người đặt mình trong đời sống của nhân dân; là thái độ chống lại sự xa hoa, quan liêu, đặc quyền, đặc lợi; là lời nhắc nhở rằng người cán bộ cách mạng trước hết phải biết sống trong sạch, gần dân, vì dân và có trách nhiệm với dân. Trong thời đại hôm nay, khi đất nước đang phát triển mạnh mẽ, khi đời sống vật chất ngày càng được nâng lên, khi xã hội vận động nhanh hơn, đa dạng hơn, phức tạp hơn, văn hóa giản dị của Hồ Chí Minh càng có ý nghĩa thời sự sâu sắc. Nó nhắc chúng ta rằng phát triển không đồng nghĩa với phô trương; hiện đại không có nghĩa là xa rời cội nguồn; quyền lực không bao giờ được tách khỏi trách nhiệm; và sự giàu có của một quốc gia không chỉ nằm ở những công trình lớn, những con số tăng trưởng, mà còn ở phẩm chất con người, ở đạo đức xã hội, ở văn hóa ứng xử, ở niềm tin và sự gắn bó giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân.

> *Hôm nay, khi chúng ta nói đến xây dựng văn hóa trong chính trị, văn hóa công vụ, văn hóa liêm chính, văn hóa tiết kiệm, văn hóa trách nhiệm, văn hóa phục vụ nhân dân, thì tất cả đều có thể tìm thấy cội nguồn sâu xa trong tấm gương Hồ Chí Minh. Một nền hành chính hiện đại rất cần công nghệ, dữ liệu, quy trình, nhưng trên hết vẫn cần những con người có đạo đức, có lòng tự trọng, biết đặt lợi ích chung lên trên lợi ích riêng. Một xã hội phát triển rất cần nguồn lực vật chất, nhưng không thể thiếu nguồn lực tinh thần, đó là niềm tin, sự tử tế, trách nhiệm, lòng yêu nước và khát vọng cống hiến.*

Văn hóa Hồ Chí Minh trước hết là văn hóa của tình thương yêu con người. Trong suốt cuộc đời mình, Người luôn bắt đầu từ con người cụ thể, từ nỗi đau cụ thể, từ khát vọng cụ thể của nhân dân. Người thương những người mất nước, những người nghèo khổ, những phận người bị áp bức; Người đau nỗi đau của dân tộc và đi tìm đường cứu nước cũng từ tình yêu thương ấy. Vì vậy, độc lập dân tộc trong tư tưởng Hồ Chí Minh không bao giờ là một khái niệm chính trị khô cứng, mà luôn gắn với quyền sống, quyền tự do, quyền mưu cầu hạnh phúc của mỗi người dân. Đó cũng là lý do văn hóa Hồ Chí Minh có sức lay động lâu bền. Người không chỉ nói về nhân dân, mà sống trong lòng nhân dân. Người không chỉ kêu gọi đạo đức, mà tự mình nêu gương đạo đức. Người không chỉ nói về văn hóa, mà chính đời sống của Người đã là một biểu tượng văn hóa. Từ lời nói đến việc làm, từ tư tưởng đến phong cách, từ việc lớn của quốc gia đến những cử chỉ đời thường, tất cả đều toát lên một tinh thần nhất quán: Lấy con người làm trung tâm, lấy nhân dân làm gốc, lấy hạnh phúc của dân làm mục tiêu cao nhất.

> *Văn hóa Hồ Chí Minh trước hết là văn hóa của tình thương yêu con người. Trong suốt cuộc đời mình, Người luôn bắt đầu từ con người cụ thể, từ nỗi đau cụ thể, từ khát vọng cụ thể của nhân dân. Người thương những người mất nước, những người nghèo khổ, những phận người bị áp bức; Người đau nỗi đau của dân tộc và đi tìm đường cứu nước cũng từ tình yêu thương ấy. Vì vậy, độc lập dân tộc trong tư tưởng Hồ Chí Minh không bao giờ là một khái niệm chính trị khô cứng, mà luôn gắn với quyền sống, quyền tự do, quyền mưu cầu hạnh phúc của mỗi người dân. Đó cũng là lý do văn hóa Hồ Chí Minh có sức lay động lâu bền.*

Bài học sâu sắc về sức mạnh của nêu gương

Nhìn từ góc độ văn hóa, Hồ Chí Minh đã để lại cho chúng ta một bài học rất sâu sắc về sức mạnh của nêu gương. Trong xã hội, không có bài học nào thuyết phục hơn nhân cách. Không có tuyên truyền nào bền vững hơn sự chân thành. Không có lời kêu gọi nào mạnh mẽ hơn tấm gương sống động. Chính vì vậy, phong cách Hồ Chí Minh trở thành một chuẩn mực không chỉ cho cán bộ, đảng viên, mà cho mỗi người Việt Nam trong hành trình hoàn thiện mình.

Hôm nay, khi chúng ta nói đến xây dựng văn hóa trong chính trị, văn hóa công vụ, văn hóa liêm chính, văn hóa tiết kiệm, văn hóa trách nhiệm, văn hóa phục vụ nhân dân, thì tất cả đều có thể tìm thấy cội nguồn sâu xa trong tấm gương Hồ Chí Minh. Một nền hành chính hiện đại rất cần công nghệ, dữ liệu, quy trình, nhưng trên hết vẫn cần những con người có đạo đức, có lòng tự trọng, biết đặt lợi ích chung lên trên lợi ích riêng. Một xã hội phát triển rất cần nguồn lực vật chất, nhưng không thể thiếu nguồn lực tinh thần, đó là niềm tin, sự tử tế, trách nhiệm, lòng yêu nước và khát vọng cống hiến.

Trong bối cảnh hiện nay, khi toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đang nỗ lực đưa đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới,

văn hóa Hồ Chí Minh càng cần được chuyển hóa thành hành động cụ thể. Học Bác không nên chỉ dừng ở những khẩu hiệu trang trọng, những buổi sinh hoạt chuyên đề hay những phong trào thi đua theo mùa vụ. Học Bác trước hết là học cách sống có trách nhiệm hơn với công việc, chân thành hơn với con người, khiêm tốn hơn trước nhân dân, tiết kiệm hơn với của công, nghiêm khắc hơn với bản thân, và nhân ái hơn với cộng đồng. Đối với lĩnh vực văn hóa, kỷ niệm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng là dịp để chúng ta suy ngẫm sâu sắc hơn về vai trò của văn hóa trong phát triển đất nước. Hồ Chí Minh từng nhìn văn hóa không phải như một lĩnh vực phụ trợ, mà là một sức mạnh nền tảng, một động lực tinh thần của cách mạng, một phương thức làm cho con người trở nên tốt đẹp hơn. "Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi", bởi văn hóa chạm đến phần sâu nhất của đời sống: Tư tưởng, đạo đức, lối sống, nhân cách và khát vọng.

Vì thế, phát triển văn hóa hôm nay không chỉ là xây thêm thiết chế, tổ chức thêm sự kiện, bảo tồn thêm di sản, hay mở rộng các ngành công nghiệp văn hóa. Quan trọng hơn, đó là xây dựng con người Việt Nam có nhân cách, bản lĩnh, lòng tự hào dân tộc, năng lực sáng tạo và ý thức trách nhiệm với cộng đồng. Đó là làm cho văn hóa hiện diện trong từng gia đình, từng nhà trường, từng cơ quan, từng doanh nghiệp, từng cộng đồng dân cư, từng không gian mạng, từng hành vi ứng xử hằng ngày. Một xã hội văn hóa là xã hội biết tôn trọng con người, biết lắng nghe điều đúng, biết bảo vệ cái đẹp, biết lên án cái xấu, biết nâng đỡ người yếu thế, biết trọng nghĩa tình, biết đặt lợi ích quốc gia, dân tộc lên trên những tính toán nhỏ hẹp. Đó cũng chính là những giá trị mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sống, đã dạy và đã gửi lại cho chúng ta bằng cả cuộc đời mình.

Kỷ niệm 136 năm Ngày sinh của Người, điều thiêng liêng nhất không chỉ là thành kính dâng lên Bác những lời tri ân, mà là làm cho di sản Hồ Chí Minh tiếp tục lan tỏa trong đời sống hôm nay. Mỗi cán bộ sống liêm chính hơn, mỗi cơ quan phục vụ dân tốt hơn, mỗi gia đình nuôi dưỡng tình yêu thương nhiều hơn, mỗi người trẻ biết sống có lý tưởng hơn, mỗi cộng đồng biết giữ gìn bản sắc và hướng tới điều tử tế hơn, đó chính là những bông hoa đẹp nhất dâng lên Người. Thời gian càng lùi xa, hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh càng trở nên gần gũi trong tâm thức dân tộc. Bởi Người không chỉ thuộc về lịch sử, mà còn thuộc về hiện tại và tương lai. Người hiện diện trong khát vọng độc lập, tự do, hạnh phúc; trong mỗi nỗ lực xây dựng đất nước phồn vinh; trong từng bài học về đạo đức, nhân cách và văn hóa; trong niềm tin rằng dân tộc Việt Nam, nếu biết giữ vững gốc rễ văn hóa và phát huy sức mạnh con người, sẽ tiếp tục vươn lên mạnh mẽ.

Nhớ Bác, chúng ta càng hiểu rằng sức mạnh lớn nhất của một dân tộc không chỉ nằm ở tài nguyên, vị trí địa lý hay tiềm lực kinh tế, mà nằm ở văn hóa và con người. Và trong kho tàng văn hóa Việt Nam hiện đại, Hồ Chí Minh là một biểu tượng rực rỡ nhất của trí tuệ, đạo đức, nhân văn và khát vọng phụng sự. Đi theo ánh sáng ấy, chúng ta có thêm niềm tin để xây dựng một Việt Nam phát triển, văn minh, nghĩa tình và hạnh phúc. ■

BẢO TỒN NGHỆ THUẬT GỐM CHĂM:

Từ cam kết quốc tế đến trách nhiệm thực thi

● PGS.TS PHAN QUỐC ANH

Tháng 11.2022, Nghệ thuật làm gốm của người Chăm chính thức được UNESCO ghi danh vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể cần bảo vệ khẩn cấp. Đây là một sự kiện mang tầm quốc tế, khẳng định giá trị độc đáo của kỹ thuật chế tác thủ công không sử dụng bàn xoay và nung lộ thiên, hiện diện chủ yếu tại làng Bàu Trúc (Khánh Hòa) và làng Bình Đức (Lâm Đồng).

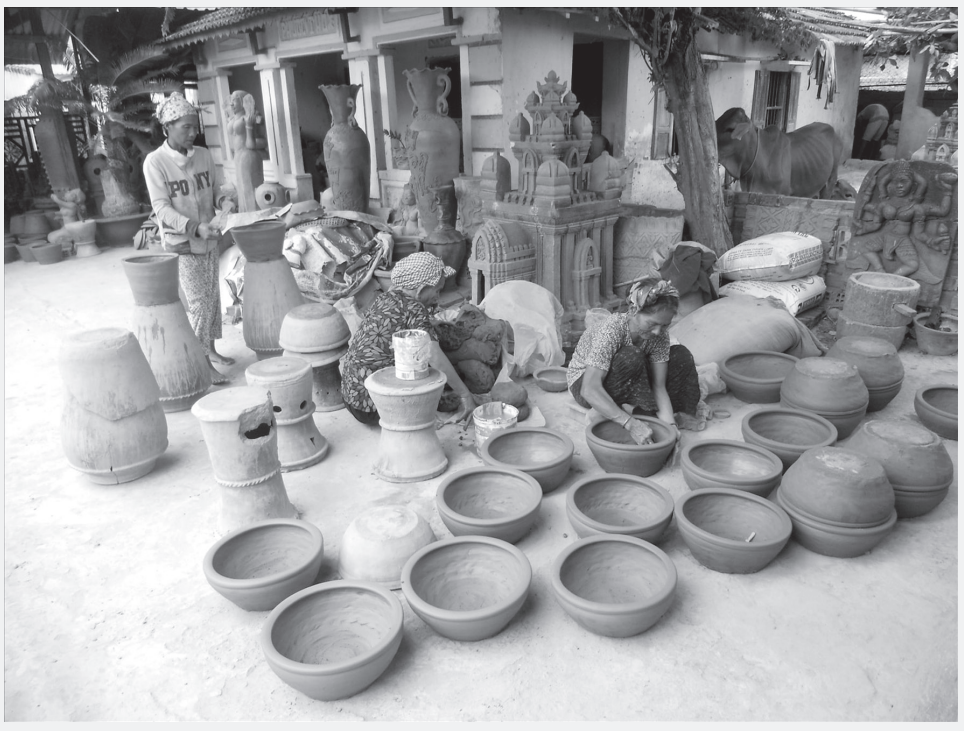
Tuy nhiên, việc nằm trong danh sách "cần bảo vệ khẩn cấp" không chỉ là một danh hiệu, mà về bản chất, đó là một trạng thái báo động, đòi hỏi quốc gia sở hữu di sản phải có những hành động can thiệp kịp thời và hiệu quả.

Nghệ nhân gốm Bàu Trúc tại làng gốm Chăm Bàu Trúc Ảnh: THANH HÀ

Áp lực từ chu kỳ báo cáo định kỳ

Theo quy định tại Điều 29, Công ước 2003 của UNESCO, đối với các di sản thuộc diện bảo vệ khẩn cấp, quốc gia thành viên có nghĩa vụ nộp báo cáo tiến độ triển khai các biện pháp bảo vệ định kỳ bốn năm một lần. Như vậy, năm 2026 chính là cột mốc báo cáo đầu tiên của Việt Nam đối với di sản gốm Chăm. Bản báo cáo này không chỉ mang tính chất thủ tục hành chính, mà là cơ sở định lượng để UNESCO đánh giá tính hiệu quả của các chương trình hành động quốc gia.

Nghề làm gốm truyền thống của người Chăm

> *Nhìn vào tiến độ thực tế triển khai "Chương trình hành động quốc gia về bảo vệ khẩn cấp nghệ thuật làm gốm của người Chăm", có thể thấy một sự chậm trễ đáng lo ngại. Việc các cơ quan chuyên môn tại địa phương chậm trễ tham mưu, dẫn đến việc kế hoạch thực hiện đề án mới được ban hành vào cuối năm 2025 là một rào cản lớn về mặt thời gian.*

Đặc biệt, công tác bảo tồn di sản hiện nay đang được đặt trong một bối cảnh chính sách mới. Đầu năm 2026, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 80-NQ/TW về phát triển văn hóa Việt Nam. Nghị quyết nhấn mạnh việc định vị văn hóa là nền tảng, là động lực nội sinh của sự phát triển bền vững, đồng thời yêu cầu các địa phương phải gắn kết chặt chẽ giữa bảo tồn di sản và phát triển kinh tế, xã hội. Do đó, việc bảo tồn Nghệ thuật làm gốm của người Chăm không chỉ là trách nhiệm thực hiện cam kết quốc tế, mà còn là việc cụ thể hóa chủ trương lớn của Đảng về phát triển văn hóa trong giai đoạn hiện nay.

Sau các đợt điều chỉnh về địa giới hành chính, trọng trách bảo tồn di sản gốm Chăm hiện nay được đặt lên vai hai địa phương chính là Khánh Hòa và Lâm Đồng. Tuy nhiên, nhìn vào tiến độ thực tế triển khai "Chương trình hành động quốc gia về bảo vệ khẩn cấp nghệ thuật làm gốm của người Chăm", có thể thấy một sự chậm trễ đáng lo ngại. Việc các cơ quan chuyên môn tại địa phương chậm trễ tham mưu, dẫn đến việc kế hoạch thực hiện đề án mới được ban hành vào cuối năm 2025 là một rào cản lớn về mặt thời gian. Khối lượng công việc cần triển khai là rất lớn, bao gồm tổ chức các lớp truyền dạy nghề bài bản, hỗ trợ sinh kế trực tiếp cho nghệ nhân, phục hồi không gian văn hóa làng nghề và xây dựng hệ thống quảng bá sản phẩm. Nếu hai tỉnh Khánh Hòa và Lâm Đồng không khẩn trương có cơ chế chỉ đạo quyết liệt, tháo gỡ thủ tục hành chính để đưa đề án vào thực tiễn, chúng ta sẽ không có đủ số liệu thực chứng để xây dựng báo cáo quốc gia. Sự đứt gãy trong quá trình bảo tồn tại cơ sở không chỉ làm mai một kỹ năng nghề truyền thống mà còn làm suy giảm niềm tin của cộng đồng chủ thể.

Vai trò điều phối và giám sát

Trong tiến trình này, trách nhiệm không chỉ thuộc về các địa phương. Cục Di sản Văn hóa (Bộ VHTTDL) và Hội đồng Di sản Văn hóa Quốc gia cần phát huy mạnh mẽ vai trò quản lý nhà nước và tư vấn chuyên môn ở tầm vĩ mô.

Trước thực trạng chậm trễ tại cơ sở, Cục Di sản Văn hóa cần tăng cường công tác kiểm tra, giám sát trực tiếp và có những văn bản đôn đốc kịp thời. Đồng thời, Hội đồng Di sản Văn hóa Quốc gia cần thiết lập các tiêu chí đánh giá khắt khe đối với báo cáo của các địa phương trước khi tổng hợp, trình cấp có thẩm quyền gửi UNESCO. Nếu báo cáo quốc gia năm 2026 thiếu vắng những kết quả thực chất, mang tính đối phó, hậu quả sẽ không chỉ dừng lại ở việc di sản bị đánh giá thấp. Cao hơn thế, sự chậm trễ này sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến uy tín của Việt Nam trên diễn đàn văn hóa quốc tế, làm giảm trọng lượng của các hồ sơ đệ trình UNESCO trong tương lai. Bảo tồn di sản văn hóa phi vật thể là một quá trình liên tục, đòi hỏi sự phối hợp đồng bộ, chặt chẽ từ Trung ương đến địa phương. Mục tiêu tối thượng của chúng ta là thông qua các hành động thực tiễn, từng bước khôi phục sức sống của gốm Chăm để trình UNESCO đưa di sản này ra khỏi danh sách bảo vệ khẩn cấp.

Thời gian từ nay đến thời điểm nộp báo cáo quốc gia không còn nhiều. Đã đến lúc các cơ quan quản lý văn hóa từ cấp Bộ đến các tỉnh Khánh Hòa, Lâm Đồng cần chuyển hóa các văn bản chỉ đạo thành những hành động cụ thể, quyết liệt. Có như vậy, Nghệ thuật làm gốm của người Chăm mới thực sự được bảo vệ, phát huy giá trị theo đúng tinh thần Nghị quyết 80 của Bộ Chính trị và đáp ứng những cam kết mà Việt Nam đã ký kết với cộng đồng quốc tế. ■

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT CHÍNH LUẬN ĐẶC BIỆT *SÁNG MÃI TÊN NGƯỜI:*

Ngân vang đất nước vươn mình

● **THANH NGỌC; ảnh: TRƯƠNG HUYỀN**

Với sự kết hợp giữa tư liệu lịch sử, hình ảnh sân khấu và những giai điệu đi cùng năm tháng, đêm nghệ thuật *Sáng mãi tên Người* đã diễn ra trong không khí trang nghiêm, lắng đọng và giàu cảm xúc. Chương trình khắc họa sinh động hình ảnh, cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đồng thời tôn vinh sức sống tư tưởng của Người trong đời sống hôm nay.

Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Chủ tịch Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam Bùi Thị Minh Hoài; Bí thư Trung ương Đảng, Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà; Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh tặng hoa chúc mừng các nghệ sĩ tham gia chương trình

Qua giọng hát của NSƯT Tân Nhàn trong "Từ làng Sen", hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh hiện lên gần gũi, thiêng liêng giữa không gian nghệ thuật giàu cảm xúc

Nhóm Thiên Thanh với màn Mashup "Lá cờ Đảng" và "Đảng là cuộc sống của tôi"

Nhân kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890-19.5.2026), tối 19.5, tại Nhà hát Ca múa nhạc Quốc gia Việt Nam (Hà Nội), đêm nghệ thuật *Sáng mãi tên Người* do Bộ VHTTDL chỉ đạo, Báo *Văn Hóa* phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức đã được truyền hình trực tiếp trên kênh VTV2, đưa không gian nghệ thuật tri ân Chủ tịch Hồ Chí Minh đến với đông đảo khán giả cả nước.

Tham dự chương trình có Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Chủ tịch Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam Bùi Thị Minh Hoài; Bí thư Trung ương Đảng, Phó Thủ tướng Chính phủ Phạm Thị Thanh Trà; Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh và đại diện các Ban, Bộ, ngành...

Từ khát vọng cứu nước đến khát vọng phồn vinh của dân tộc

Sáng mãi tên Người mang ý nghĩa chính trị, tư tưởng và văn hóa sâu sắc, thể hiện tình cảm kính yêu, lòng biết ơn của nhân dân cả nước đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ vĩ đại, Anh hùng giải phóng dân tộc, Danh nhân văn hóa kiệt xuất.

Chương trình được dàn dựng như một hành trình cảm xúc nối từ quá khứ đến hiện tại. Điểm nhấn mở màn là *Hành trình ánh sáng*: Sân khấu chìm trong bóng tối, chỉ còn tiếng sóng, tiếng gió, tiếng bước chân; một em nhỏ cầm cây đèn bước ra, đưa khán giả vào không gian lịch sử được mở dần bằng công nghệ trình chiếu mapping trên màn hình LED. Trên nền nhạc dạo đầu, những câu nói bất hủ của Bác vang lên, tạo mạch dẫn vào mashup *Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng* và *Bác Hồ một tình yêu bao la* - những giai điệu đã in sâu trong ký ức nhiều thế hệ người Việt.

Chương trình được triển khai qua ba lớp nội dung kết nối chặt chẽ. Phần I, *Người đi tìm hình của nước,* tái hiện hành trình ra đi tìm đường cứu nước của Bác, khởi nguồn từ không gian Làng Sen, tình mẫu tử và khoảnh khắc tiễn biệt. Các tiết mục *Từ làng Sen, Đêm nghe hát đò đưa nhớ Bác, Dấu chân phía trước,* cùng hoạt cảnh sân khấu hóa hình tượng người thanh niên Nguyễn Tất Thành trước giờ rời Bến Nhà Rồng, đã gợi lại một thời khắc lớn của lịch sử dân tộc. Mạch cảm xúc được đẩy lên cao với *Khát vọng* và *Đường chúng ta đi,* khép lại phần đầu trong âm hưởng hào hùng, mở ra hành trình từ khát vọng cứu nước đến con đường cách mạng mà Người đã lựa chọn.

Phần II, *Ánh sáng dẫn đường,* tôn vinh tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và sức lan tỏa của những giá trị ấy trong hành trình cách mạng Việt Nam. Chương trình đưa khán giả đi qua những lát cắt xúc động của lịch sử bằng mashup *Lá cờ Đảng, Đảng là cuộc sống của tôi,* phóng sự *Cờ Đảng bằng máu trong chốn lao tù* và phần giao lưu với ông Nguyễn Thế Nghĩa, cựu tù Phú Quốc. Những kỷ vật như lá cờ Đảng, chân dung Bác được gìn giữ trong giam cầm khắc nghiệt hiện lên như biểu tượng của niềm tin son sắt vào con đường chân lý Người đã mở ra.

Không gian nghệ thuật tiếp tục lắng sâu với *Lời Bác dặn trước lúc đi xa, Bài ca Hồ Chí Minh* và phóng sự *Hồ Chí Minh - nguồn cảm hứng bất tận.* Qua đó, tư tưởng và nhân cách của Người hiện lên như nguồn sáng bền bỉ, tiếp tục soi đường cho dân tộc trên hành trình phát triển, hội nhập.

Nếu hai phần đầu đưa khán giả trở về với lịch sử, thì phần III, *Việt Nam khắc ghi lời Người* lại mở ra hình ảnh một đất nước đang vươn mình trong niềm tin và khát vọng mới. Các tiết mục *Còn gì đẹp hơn, Yêu nụ cười Việt Nam, Thịnh vượng Việt Nam sáng ngời, Đất nước vươn mình* vang lên trong không khí trẻ trung, hào sảng, khẳng định tinh thần tiếp nối của các thế hệ hôm nay.

Điểm nổi bật của *Sáng mãi tên Người* nằm ở cách kết hợp âm nhạc, sân khấu hóa, phóng sự tư liệu và giao lưu với nhân chứng. Các chất liệu nghệ thuật được đan cài linh hoạt, tạo nên nhịp dẫn giàu cảm xúc, giúp những câu chuyện lịch sử hiện lên gần gũi, sống động hơn với công chúng hôm nay.

Ca sĩ Anh Thơ với ca khúc "Đêm nghe hát đò đưa nhớ Bác"

NSND Quốc Hưng thể hiện "Đường chúng ta đi" nối tiếp mạch âm nhạc hào sảng về lý tưởng cách mạng và niềm tin vào con đường Bác Hồ đã lựa chọn

Những giai điệu về Bác trong lòng nhiều thế hệ

Sự góp mặt của nhiều nghệ sĩ được công chúng yêu mến như NSND Quốc Hưng, NSƯT Tân Nhàn, Anh Thơ, Quang Hà, Nguyễn Trần Trung Quân, Hoàng Bách, Thu Hằng, nhóm Thiên Thanh, nhóm Tinh Tú, Câu lạc bộ Sao Tuổi thơ, Dương Đức Hải, Hợp xướng Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam cùng Vũ đoàn Selena… đã tạo nên một đội hình biểu diễn giàu màu sắc. Sự hòa quyện giữa các giọng ca nhiều thế hệ góp phần làm nên quy mô, chiều sâu cảm xúc và sức lan tỏa của chương trình.

Thể hiện ca khúc *Từ làng Sen* của nhạc sĩ Phạm Tuyên, NSƯT Tân Nhàn chia sẻ, mỗi lần cất lên giai điệu ấy, chị đều trào dâng xúc động như được trở về với quê hương Nghệ An, mảnh đất giàu truyền thống cách mạng đã nuôi dưỡng tâm hồn, nhân cách và lý tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ thuở thiếu thời. Với nữ nghệ sĩ, *Từ làng Sen* là một ca khúc đẹp, gợi lên hình ảnh một con người suốt đời giản dị, thanh cao, tận hiến vì dân, vì nước. Ca từ, giai điệu của bài hát thấm đẫm tình cảm kính yêu và lòng biết ơn của nhân dân đối với Người.

Theo NSƯT Tân Nhàn, được tham gia chương trình nghệ thuật về Bác trong những ngày tháng Năm luôn mang lại cảm xúc đặc biệt cho người nghệ sĩ. Đó là niềm tự hào nghề nghiệp, đồng thời là dịp để bày tỏ lòng tri ân với vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc. "Bác đã đi xa, nhưng tư tưởng, đạo đức và phong cách của Người vẫn hiện diện trong đời sống hôm nay, tiếp tục soi sáng con đường dân tộc ta đang đi. Tôi tin rằng, bằng âm nhạc và cảm xúc chân thành, người nghệ sĩ có thể góp phần lan tỏa những giá trị tốt đẹp ấy đến công chúng, nhất là thế hệ trẻ", NSƯT Tân Nhàn chia sẻ.

Trong vai trò Tổng đạo diễn, đồng thời là nghệ sĩ biểu diễn, NSND Quốc Hưng cho biết, ê kíp đã nỗ lực dung hòa chiều sâu lịch sử với ngôn ngữ nghệ thuật đương đại, để những tác phẩm về Bác giữ được sự trang trọng, thiêng liêng, đồng thời đến gần hơn với khán giả trẻ. Theo anh, những tìm tòi trong cách thể hiện, từ bản phối mới của *Bài ca Hồ Chí Minh* qua giọng hát Nguyễn Trần Trung Quân đến sự góp mặt của nhiều nghệ sĩ trẻ, là nỗ lực làm mới không gian nghệ thuật về Bác.

Sau phần thể hiện *Đường chúng ta đi* và hòa giọng trong tiết mục kết *Đất nước vươn mình,* NSND Quốc Hưng bày tỏ, sự kết hợp giữa tinh thần dân tộc và hơi thở thời đại đã tạo nên một đêm các giai điệu quen thuộc và hình ảnh tư liệu trên sân khấu đã khiến Chủ tịch Hồ Chí Minh hiện lên gần gũi, ấm áp hơn. "Điều tôi ấn tượng nhất là chương trình làm cho hình ảnh Bác trở nên sống động trong trái tim nhiều thế hệ. Qua chương trình, người xem không chỉ nhớ về vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc, mà còn cảm nhận rõ hơn tình yêu nước, niềm tự hào dân tộc và khát vọng vươn lên của Việt Nam hôm nay", chị Trần Minh Ngọc nói.

Đêm nghệ thuật khép lại, nhưng dư âm vẫn còn ngân trong lòng người xem bằng ký ức, niềm tin và lòng biết ơn. *Sáng mãi tên Người* gợi nhắc mỗi thế hệ hôm nay về trách nhiệm tiếp nối những giá trị Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại; từ đó thêm vững tin trên hành trình xây dựng đất nước Việt Nam hùng cường, nhân văn và giàu bản sắc. ■

Hát về Người bằng cảm xúc hôm nay

Với những nghệ sĩ tham gia *Sáng mãi tên Người,* được cất lên giai điệu về Chủ tịch Hồ Chí Minh trong những ngày tháng Năm luôn là một trải nghiệm thiêng liêng. Từ NSƯT Phương Nga, Anh Thơ đến Hoàng Bách, Nguyễn Trần Trung Quân, mỗi người đem đến một cách cảm nhận riêng về Bác, về âm nhạc và trách nhiệm của người làm nghệ thuật hôm nay. Qua những chia sẻ đầy cảm xúc, chương trình hiện lên như cuộc gặp gỡ của nhiều thế hệ, cùng gửi gắm lòng biết ơn, niềm tự hào dân tộc và khát vọng lan tỏa những giá trị đẹp mà Người để lại.

"Đong đầy những tình cảm với Bác"

Với tôi, được tham gia chương trình *Sáng mãi tên Người* là niềm vinh dự lớn của người nghệ sĩ. Mỗi lần cất tiếng hát trong các chương trình kỷ niệm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, tôi lại cảm nhận sâu sắc hơn những hy sinh, cống hiến mà Bác đã dành cho dân tộc Việt Nam.

Chương trình lần này được dàn dựng quy mô, với sự tham gia của nhiều nghệ sĩ tên tuổi, dưới sự chỉ đạo của đạo diễn, NSND Quốc Hưng. Ca khúc *Dấu chân phía trước* mà tôi thể hiện là một trong hai tiết mục có phần hợp xướng, được đầu tư công phu, giàu cảm xúc. Qua tác phẩm này, tôi muốn gửi gắm lòng kính yêu và biết ơn sâu sắc tới Bác Hồ bằng nghệ thuật.

Tôi tin âm nhạc có sức lan tỏa tình yêu quê hương, đất nước và gìn giữ những giá trị tốt đẹp của dân tộc. Những ca khúc về Bác, về lịch sử hào hùng sẽ giúp công chúng, nhất là thế hệ trẻ, hiểu hơn về truyền thống của cha ông và chạm tới cảm xúc của người nghe. Bởi nghệ thuật chân chính luôn bắt đầu từ sự chân thành.

(NSƯT PHƯƠNG NGA)

"Nhớ về vị Cha già của dân tộc"

Mỗi lần đứng trên sân khấu hát về Bác, Anh Thơ luôn trào dâng trong tim những cảm xúc rất đặc biệt. Người chính là nguồn cảm hứng bất tận, tạo động lực cho nhiều thế hệ nghệ sĩ trong hành trình hoạt động nghệ thuật.

Ca khúc viết về Bác luôn đòi hỏi người nghệ sĩ phải thể hiện bằng tất cả sự chân thành, lòng biết ơn và tình cảm sâu sắc nhất. Trong chương trình lần này, Anh Thơ thể hiện ca khúc *Đêm nghe hát đò đưa nhớ Bác*. Với Anh Thơ, mỗi ca từ, giai điệu trong bài hát đều truyền tải tình cảm lớn lao mà Bác dành cho nhân dân Việt Nam.

Có thể khẳng định, những chương trình nghệ thuật về Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn mang sức lan tỏa đặc biệt, trở thành nhịp cầu kết nối và truyền đi những giá trị đẹp về Người tới công chúng. Âm nhạc không chỉ khơi gợi cảm xúc mà còn góp phần bồi đắp tình yêu quê hương, đất nước trong nhiều thế hệ khán giả.

(Ca sĩ ANH THƠ)

"Nhớ mãi những lời dạy của Người"

Với tôi, hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng những lời dạy của Người đã trở thành ký ức sâu đậm từ thủa còn ngồi trên ghế nhà trường. Trên hành trình trưởng thành và theo đuổi nghệ thuật, những giá trị giản dị nhưng sâu sắc trong tư tưởng, đạo đức, phong cách của Bác luôn nhắc tôi sống trách nhiệm, biết yêu thương và cống hiến nhiều hơn.

Với chương trình *Sáng mãi tên Người,* sự góp mặt của nhiều thế hệ nghệ sĩ đã cho thấy sức lan tỏa đặc biệt của một chương trình nghệ thuật hướng về Bác. Đây cũng là dịp để mỗi nghệ sĩ bày tỏ lòng biết ơn và niềm tự hào dân tộc bằng tiếng hát, cảm xúc của mình.

Khi thể hiện ca khúc *Yêu nụ cười Việt Nam,* tôi mong muốn giới thiệu hình ảnh đất nước hình chữ S hòa bình, thân thiện, mến khách tới bạn bè quốc tế; đồng thời gửi lời tri ân tới những người đã, đang "giữ biên cương yên bình".

(Ca sĩ HOÀNG BÁCH)

"Hát về Bác là hát về lý tưởng sống"

Sáng mãi tên Người là không gian thiêng liêng để thế hệ hôm nay kết nối với lịch sử, lòng biết ơn và niềm tự hào dân tộc. Khi hát về Chủ tịch Hồ Chí Minh, về đất nước, con người Việt Nam, người nghệ sĩ không chỉ truyền tải giai điệu mà còn gửi gắm cảm xúc, niềm tin và tinh thần dân tộc đến khán giả, đặc biệt là giới trẻ.

Khi thể hiện ca khúc *Bài ca Hồ Chí Minh,* với tôi, đây chính là lý tưởng sống và ánh sáng Người để lại cho dân tộc Việt Nam. Qua phần trình diễn, tôi mong khán giả cảm nhận rõ hơn hình ảnh một vị lãnh tụ vĩ đại nhưng bình dị, giàu lòng yêu thương và tận hiến đến tận giây phút cuối cuộc đời.

(Ca sĩ NGUYỄN TRẦN TRUNG QUÂN)

Đ.TOÁN - T.MAI (thực hiện)

Sắc màu Khmer trong nhịp sống mới

● HUY AN

Từ mái chùa Khmer, tiếng nhạc ngũ âm, lớp học chữ dân tộc đến những mùa lễ hội và mô hình du lịch cộng đồng, nhiều địa phương phía Nam đang đưa di sản trở lại gần hơn với nhịp sống thường ngày của phum sóc. Bằng việc lồng ghép mục tiêu của Chương trình mục tiêu quốc gia với phát triển kinh tế - xã hội, công tác bảo tồn văn hóa Khmer được triển khai theo hướng thiết thực hơn: Gắn với sinh kế, giáo dục, giảm nghèo, du lịch và nhu cầu hưởng thụ văn hóa của người dân.

Nhờ đó, những giá trị truyền thống của đồng bào có thêm không gian để được nuôi dưỡng, trao truyền và trở thành nguồn lực trong đời sống hôm nay.

Đưa di sản về với cộng đồng

Tại An Giang, sau khi sáp nhập với Kiên Giang, cộng đồng Khmer có 399.002 người, chiếm 8,06% dân số toàn tỉnh, sinh sống tập trung tại 35 xã, phường, đặc khu, phần lớn ở khu vực có đặc thù dân tộc, tôn giáo và biên giới.

Điểm nổi bật trong chính sách dân tộc của An Giang là triển khai giai đoạn I, từ năm 2021 đến 2025 của Dự án "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch". Từ nguồn lực này, nhiều di tích, công trình văn hóa vùng đồng bào dân tộc thiểu số được tu bổ, tôn tạo, trong đó có chùa Xvay Ton, chùa Snaydonkum, chùa Svay Ta Nấp và chùa Láng Cát.

An Giang cũng chú trọng đưa văn hóa trở lại đời sống cơ sở. Địa phương đã cấp 28 tủ sách cho các xã vùng đồng bào dân tộc thiểu số; bàn giao nhạc cụ, thiết bị âm thanh cho các đội văn nghệ Khmer; tổ chức tập huấn nhận diện, kiểm kê di sản, truyền dạy nhạc ngũ âm, múa trống Chhay-dam, kỹ thuật khắc chữ trên lá Buông. Các liên hoan, hội diễn, Hội đua bò Bảy Núi cùng lễ hội Chôl Chnăm Thmây, Sene Đôn Ta, Ok Om Bok tiếp tục được duy trì, tạo điểm tựa cho du lịch văn hóa - tâm linh. Một số nghi lễ cổ, nghề thủ công có nguy cơ mai một như nghề gốm thô, nghệ thuật sân khấu Dù Kê cũng được phục dựng. Việc dạy và học chữ Khmer ở cấp tiểu học được tổ chức nền nếp, giúp con em đồng bào giữ tiếng nói, chữ viết.

Tại Đồng Nai, cộng đồng Khmer có 36.225 người, là dân tộc thiểu số có quy mô dân số lớn thứ ba của tỉnh, phân bố rộng khắp 95/95 xã, phường, chủ yếu sống xen kẽ với người Kinh. Trong điều kiện ấy, bảo tồn ngôn ngữ, phong tục và nghệ thuật truyền thống cần cách làm bền bỉ, gắn với trường học, chùa và sinh hoạt cộng đồng.

Các chương trình dạy tiếng Khmer được triển khai tại trường học và hệ thống chùa Phật giáo Nam tông. Từ năm học 2022 đến 2025, Trường Phổ thông Dân tộc Nội trú THCS Lộc Ninh thỉnh giảng dạy tiếng Khmer cho học sinh khối 6 đến khối 8 theo hình thức ngoại khóa. Một số trường dân tộc nội trú khác tập trung dạy ngôn ngữ giao tiếp hằng ngày, giúp học sinh dễ hòa nhập mà vẫn giữ được tiếng nói của dân tộc mình.

Ở các cơ sở tôn giáo, chư tăng, sư sãi phối hợp với chính quyền mở lớp dạy tiếng và chữ Khmer vào dịp hè, ngày nghỉ cho thanh thiếu niên trong sóc. Cùng với chữ viết, nhạc ngũ âm, múa chằn được hỗ trợ phục dựng, truyền dạy và biểu diễn trong lễ hội. Thông qua phong trào thanh niên, nhiều chương trình truyền dạy múa dân gian, nhạc cụ, trò chơi truyền thống đã thu hút người trẻ tham gia. Khi thanh niên trở thành người học, người biểu diễn rồi truyền lại cho bạn bè cùng trang lứa, di sản có thêm đường đi tự nhiên qua khoảng cách thế hệ.

Hội nghị bàn giải pháp bảo tồn văn hóa Khmer trong tình hình mới

Ngày 22.5.2026, tại TP Cần Thơ, Bộ VHTTDL chủ trì tổ chức Hội nghị "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc Khmer". Sự kiện nhằm đánh giá toàn diện thực trạng công tác bảo tồn văn hóa Khmer thời gian qua, đồng thời đề xuất các giải pháp phù hợp để gắn bảo tồn di sản với phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh ở những địa phương có đông đồng bào Khmer sinh sống.

Hội nghị dự kiến có khoảng 100 đại biểu tham dự, gồm đại diện lãnh đạo Bộ VHTTDL, Bộ Công an, Bộ Dân tộc và Tôn giáo; lãnh đạo UBND TP Cần Thơ và các tỉnh, thành khu vực Nam Bộ. Cùng với các cơ quan quản lý nhà nước, Hội nghị còn có sự tham gia của các nhà khoa học, chuyên gia trong lĩnh vực dân tộc học, di sản văn hóa, du lịch; các chức sắc, chư tăng Phật giáo Nam tông Khmer, trưởng ấp, trưởng khóm, người có uy tín trong cộng đồng và đại diện sinh viên Khmer tiêu biểu.

Nội dung trọng tâm của Hội nghị là rà soát những giá trị văn hóa cốt lõi của đồng bào Khmer cần được ưu tiên bảo vệ, từ tiếng nói, chữ viết, lễ hội, nghệ thuật trình diễn dân gian, nghề thủ công truyền thống đến hệ thống chùa Khmer trong đời sống cộng đồng. Các đại biểu cũng sẽ nhìn nhận hiệu quả thực thi chính sách dân tộc, tôn giáo tại cơ sở; phân tích những điểm còn bất cập trong cơ chế phối hợp giữa các Bộ, ngành, địa phương; đề xuất sửa đổi, bổ sung chính sách để phù hợp hơn với yêu cầu thực tiễn.

Hội nghị cũng đặt ra yêu cầu làm rõ mối quan hệ giữa công tác tư tưởng, văn hóa với xây dựng thế trận an ninh nhân dân vững chắc ở vùng biên giới, vùng có đông đồng bào dân tộc thiểu số. Trong đó, vai trò chủ thể của cộng đồng được nhấn mạnh, nhất là sự tham gia của nghệ nhân dân gian, chức sắc tôn giáo, người có uy tín trong việc truyền dạy, giữ gìn và lan tỏa bản sắc Khmer.

Bên cạnh phần tham luận, chương trình sẽ có hoạt động khảo sát thực tế tại một số mô hình bảo tồn văn hóa Khmer tiêu biểu trên địa bàn. Đây là cơ sở để các nhà quản lý, chuyên gia đánh giá sát hơn hiệu quả triển khai các chương trình, dự án ở cấp cơ sở, từ đó nhân rộng những mô hình bảo tồn gắn với du lịch cộng đồng, tạo sinh kế và giảm nghèo bền vững cho đồng bào.

Để văn hóa trở thành nguồn lực phát triển

Ở Tây Ninh, đồng bào Khmer hiện có 20.024 người với 1.844 hộ gia đình. Những năm qua, nhiều phong tục, tập quán, lễ nghi của người Khmer được nghiên cứu, sưu tầm và phục dựng. Thực hiện Dự án 6, địa phương đã tổ chức các hoạt động bảo tồn lễ hội Chôl Chnăm Thmây gắn với tour, tuyến du lịch cộng đồng; đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích chùa Khmer Khedol từ ngân sách và nguồn xã hội hóa.

Điểm nổi bật của Tây Ninh là hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở. Đến nay, toàn tỉnh đã xây dựng và vận hành 12 Nhà văn hóa dân tộc thiểu số, trong đó có 7 Nhà văn hóa dành riêng cho đồng bào Khmer, với tổng kinh phí hơn 10 tỉ đồng. Cùng với đó, 100% xã có đông đồng bào dân tộc thiểu số đều có Trung tâm văn hóa, thể thao và học tập cộng đồng kiên cố.

Những thiết chế này trở thành nơi người dân sinh hoạt, giao lưu văn nghệ, thể thao, học khuyến nông, trao đổi kinh nghiệm sản xuất, tiếp cận kỹ thuật canh tác mới. Khi không gian văn hóa gắn với học nghề, sản xuất và việc làm, người dân có thêm điều kiện cải thiện sinh kế, ổn định đời sống, chủ động hơn trong việc giữ gìn bản sắc.

TP.HCM hiện có 57.521 người Khmer sinh sống, học tập và làm việc. Do đặc thù đô thị, đồng bào Khmer sống đan xen trong các khu dân cư, không hình thành làng bản biệt lập. Vì vậy, bảo tồn văn hóa ở thành phố gắn chặt với chăm lo giáo dục, việc làm, an sinh và tạo điều kiện để bản sắc dân tộc được nhận diện trong không gian đô thị.

Những năm qua, đời sống kinh tế của người Khmer tại TP.HCM có chuyển biến nhờ các chương trình giảm nghèo bền vững. Thành phố chú trọng giáo dục, nâng cao dân trí, đào tạo nghề, giải quyết việc làm cho con em đồng bào. Các chính sách vốn vay ưu đãi, hỗ trợ sinh kế trực tiếp đã giúp nhiều hộ nghèo, hộ cận nghèo người Khmer cải thiện thu nhập, từng bước ổn định cuộc sống.

Cùng với chính sách an sinh, TP.HCM quan tâm bảo tồn di sản thông qua chế độ đãi ngộ đối với nghệ nhân, văn nghệ sĩ người dân tộc thiểu số cao tuổi tiêu biểu; đồng thời phát hiện, bồi dưỡng các mầm non nghệ thuật. Các đơn vị văn hóa của thành phố tích cực sưu tầm dân ca cổ, bài bản tuồng cổ, trang phục, nhạc cụ dân tộc để trưng bày tại bảo tàng và giới thiệu đến công chúng.

Từ An Giang, Đồng Nai, Tây Ninh đến TP.HCM, mỗi địa phương có điều kiện khác nhau nhưng cùng chung một hướng đi: Đặt văn hóa Khmer trong đời sống cộng đồng, gắn bảo tồn với phát triển. Khi tiếng Khmer còn vang trong lớp học, nhạc ngũ âm còn ngân trong lễ hội, phum sóc có thêm không gian sinh hoạt và người dân có sinh kế ổn định, di sản trở thành nguồn lực bền bỉ, góp phần làm giàu bản sắc văn hóa vùng, miền trong dòng chảy phát triển hôm nay. ■

Công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào Khmer luôn được quan tâm thông qua nhiều chương trình, dự án hỗ trợ thiết thực **Ảnh: TUẤN MINH**

NHỮNG NGƯỜI ĐI QUA TRANG VIẾT

LTS: Trung Sĩ là bút danh đặc biệt của cựu binh Xuân Tùng, người đi qua chiến trường K rồi bước vào văn chương bằng những hồi ức dữ dội, chân thực. Từ *Chuyện lính Tây Nam* đến những trang viết về Hà Nội cũ, Trung Sĩ hiện lên với dáng vẻ rõ nét của một người lính, một người Hà Nội và một cây bút giàu trải nghiệm. Trong cái nhìn của nhà văn Phạm Ngọc Tiến, đó là một chân dung thô mộc mà tài hoa, hóm hỉnh mà nặng tình, mang theo ký ức chiến tranh, tình bạn lính và men say của những cuộc gặp đời thường...

Có một nhà văn trung sĩ

● **PHẠM NGỌC TIẾN**

Trung sĩ là quân hàm bậc giữa của hạ sĩ quan, gồm hạ sĩ, trung sĩ và thượng sĩ. Đây là cấp bậc quân hàm khi rời khỏi quân đội sau những năm tháng chiến đấu ở chiến trường K (Campuchia) của chàng thanh niên Hà Nội - Xuân Tùng. Và như một định mệnh, cuốn sách đầu tay ở loại thể hồi ức *Chuyện lính Tây Nam* của anh đã đặt cố định bút hiệu nhà văn Trung Sĩ. Một bút danh kỳ lạ và đậm chất lính đã trở nên thân quen với giới sáng tác và độc giả chỉ bằng duy nhất cuốn hồi ức này.

Tôi đọc *Chuyện lính Tây Nam* sau khi tác giả cho ra mắt ít lâu. Cuốn sách được độc giả và chính giới sáng tác đón nhận một cách nhiệt thành. Thói quen của tôi ngoại trừ sách tác giả tặng là luôn tìm đọc những cuốn sách gây dư luận. Một đặc điểm của sự tiết kiệm thời gian khi tìm đọc những cuốn sách thiết thực.

Chuyện lính Tây Nam cuốn hút tôi ngay từ những dòng đầu tiên. Một người lính tham gia chiến trường K sau mấy chục năm, một ngày có lẽ vì những ám ảnh trận mạc quá lớn đã đặt bút viết lại những gì xảy ra ở cuộc chiến tranh ấy về bản thân mình, đồng đội mình. Những dòng hồi ức không màu mè, trần trụi với đủ đầy các góc cạnh sự thật tạo ra những cảm xúc cộng hưởng cực mạnh. Vốn là một người lính tham gia chiến tranh trước 1975, tôi cảm nhận rõ rệt từng hơi thở cuộc chiến của Trung Sĩ và đồng đội của anh. Vẫn là sự ác liệt chết chóc nhưng không chỉ có thế, đó còn là những dòng suy nghĩ thật "người", bình dị với sự sống, cái chết. Là những cảnh huống chiến trận, những đói khát gian khổ, những sinh hoạt lính tráng và cả những cung bậc trạng thái tình cảm của người lính trong rất nhiều tình huống của chiến tranh.

Trung Sĩ là trai Hà Nội, tuy lần đầu viết sách và không hề có bất cứ ý niệm văn chương nào, nhưng nền tảng kiến thức của một học sinh Hà Nội ham đọc, có hiểu biết về thời cuộc và được sinh trưởng trong một gia đình truyền thống là tư sản phố thị nên tác giả nhập cuộc có vẻ thật dễ dàng. Khó bắt gặp một trang viết gượng ép nào mà hoàn toàn là những bung phá của ngôn ngữ, của sự thật chiến tranh, của cảm xúc người viết. Thật khó hình dung về một người viết mới, những trang văn của Trung Sĩ mang dấu ấn của chữ nghĩa chuyên nghiệp, giàu hình ảnh và cách kể tài hoa với những ngắt đoạn cực kỳ hấp dẫn và những chốt kết đậm tính triết luận về thế cuộc, về đời sống trong hình hài nhân sinh giản dị như chính cuộc sống. *Chuyện lính Tây Nam* hoàn toàn chinh phục được một người đọc khó tính và có kinh nghiệm là tôi.

Nhà văn Trung Sĩ

Cũng cần nói thêm, ở thời điểm *Chuyện lính Tây Nam* ra đời, trước đó đã xuất hiện một loạt hiện tượng văn học phi hư cấu là những cuốn sách của các tác giả từng là lính kể lại chuyện chiến trận của mình. Tôi đặc biệt ấn tượng với *Hồi ức lính* của Vũ Công Chiến, một người lính chiến đấu ở chiến trường C (Lào) và *Quảng Trị 1972* của Nguyễn Quang Vinh viết về mặt trận Thành cổ năm 1972. Cả ba tác giả trên đều là lính chiến thực thụ viết về chính cuộc chiến đấu của mình, không tô vẽ, hư cấu và có lẽ mục đích của họ không nhằm cho văn chương mà chỉ là giải tỏa những bức xúc, ám ảnh về một thời đã trôi qua chưa xa, dù đó là một khoảng cách lớn của thời gian.

Tôi vốn là người trọng tài. Với những tác giả như Trung Sĩ, tôi luôn có nhu cầu tìm gặp chuyện trò, trao đổi. Nhưng có vẻ lần này tôi đã không gặp may. Trung Sĩ thoắt ẩn, thoắt hiện và tung tích rất khó kiếm tìm. Thời gian nhãng đi khá lâu khi cái ý định kia trong tôi dần mai một, thì một lần trong trận xem đá bóng Việt Nam ở nhà một người bạn mạn Bờ Hồ, tôi gặp Trung Sĩ. Nói thật, dân văn chương gặp nhau tương đối khó hòa nhập bởi cá tính khác biệt, nhưng nếu họ đã là lính thì mọi khoảng cách xóa nhòa rất nhanh. Tôi tiếp cận Trung Sĩ ở cuộc rượu bóng đá một cách không thể hòa đồng hơn. Hai cuộc chiến tranh nhưng thế hệ lính như Trung Sĩ với tôi đều không có nhiều khác biệt, nhất là những ký ức về Hà Nội.

Vài ba lần hẹn hò, gặp gỡ, chúng tôi có thể tự tin để trao gửi tâm tình bè bạn. Tất nhiên đó còn là những tìm hiểu đọc về nhau trên Facebook, trên báo chí. Trung Sĩ cho đăng tải nhiều đoạn hồi ức chiến trận cũng như những ký ức về Hà Nội rất sống động. Những thằng lính đã qua sống chết có những trọng thị nhau rất khác người. Như rất nhiều thanh niên Hà Nội nhập ngũ, chàng trai Xuân Tùng mang theo nhiều tài lẻ. Sinh sống trong một gia đình bố là bác sĩ, mẹ là cô giáo dòng dõi con nhà tư sản từng hiến tặng tài sản, biệt thự trong cải tạo tư sản công thương, nên cậu bé Tùng được dạy dỗ và đặc biệt là được đọc nhiều sách từ nhỏ. Về điểm này tôi nghĩ quan trọng nhất trong hành trang của mỗi nhà văn chính là kiến thức thu nhận được từ những cuốn sách thời thơ ấu. Có lẽ vì thế nên ngôn ngữ của *Chuyện lính Tây Nam* đặc biệt sắc nét, mang tính công phá lớn rất phù hợp với một cuốn sách về chiến tranh.

Tiếp xúc ít nhưng tôi nhanh chóng nhận ra khả năng của Trung Sĩ ở nhiều khía cạnh. Cái chi tiết đập vỡ cây đàn ghi ta trong *Chuyện lính Tây Nam* nói lên khả năng đàn hát của người cựu binh gốc Hà Nội này. Tùng uống ít rượu nhưng vui hết mình bằng những bài hát về Hà Nội. Thú thực, ngồi với anh được nghe lại những bài hát đám lính trẻ dạo nào cùng nhau đàn hát sau buổi hành quân, thậm chí sau một trận đánh khói bom vương khét, thấy nôn nao xúc động lạ thường. Gặp Trung Sĩ, dần dà tôi được lý giải vì sao chỉ bằng một cuốn sách, tên tuổi anh đã được ghi nhận. Trí nhớ của anh vào hàng cực siêu. Điều này rất dễ nhận ra trong các chi tiết nhỏ nhất của những người lính tham gia chiến trận và những kỷ niệm về Hà Nội. Sự lưu trữ thông tin ăm ắp cộng với năng lực thể hiện ngôn ngữ của nhà văn "trẻ" này, tôi tin nếu Trung Sĩ tiếp tục dấn thân vào nghiệp văn, anh sẽ trưởng thành và gặt hái những kết quả tốt đẹp.

Mới đây nhất, Trung Sĩ gọi điện hẹn đến nhà tôi. Những tưởng chỉ là gặp gỡ giao lưu thông thường như cái cách chúng tôi vẫn thể hiện, nhưng không, anh mang đến tặng tôi cuốn sách mới còn thơm mùi mực in. Tôi cầm cuốn sách thứ hai vừa ra lò hoàn toàn không ngạc nhiên. Những trích đoạn của cuốn sách này đã được Trung Sĩ cho đăng tải trên Facebook, trên một số tờ báo. Lại là một cuốn hồi ức. Có thể gọi như thế, nhưng cũng có thể coi đó là một cuốn tiểu thuyết mang tính tự truyện. Tôi mở rượu đãi Trung Sĩ, nói loanh quanh dăm câu ba điều về cuốn sách.

Chỉ có thế về một cuốn sách tặng, nhưng tác giả về rồi tôi cắm mặt vào đọc. Vẫn là một Hà Nội cũ của tôi và những người Hà Nội. *Hà Nội, Mũ rơm và Tem phiếu* in khổ to dày dặn với 270 trang viết. Một thời Hà Nội cứ thế hiện dần lên sống động. Viết về Hà Nội đã có nhiều tác giả thành danh viết. Ngay các nhà văn đương đại cũng hình thành một đội ngũ đông đảo. Có thể kể đến Đỗ Phấn, Nguyễn Việt Hà, Nguyễn Ngọc Tiến... Tôi cũng có đôi cuốn tạp văn viết về Hà Nội. Nhưng cách viết của Trung Sĩ hoàn toàn khác. Đa số các tác giả viết về Hà Nội thành từng bài nhỏ riêng biệt. Một thú chơi, một món ăn, một kỷ niệm phố phường hay những địa danh lịch sử. Nhiều lắm, mỗi một góc nhìn, mỗi tác giả có cách kiến giải về Hà Nội của riêng mình. Câu chuyện của *Hà Nội, Mũ rơm và Tem phiếu* có cấu trúc khác hẳn. Nó là một câu chuyện dài liền mạch về Hà Nội trong đó có xuất thân gia đình, dòng họ có tuổi thơ sơ tán đi học, có những ngày cực nhọc bao cấp khốn khó. Và người viết về cái Hà Nội cũ ấy là một cậu bé cũ của Hà Nội năm nào cực kỳ tinh nhạy...

Tôi đã rất tâm đắc về ít dòng nhận xét của nhà văn Bình Ca in ở cuối sách: "*Hà Nội, Mũ rơm và Tem phiếu* đưa bạn đọc lên con thuyền ký ức, trôi về một thời khó khăn, vất vả, ấu trĩ nhưng vẫn lấp lánh vẻ đẹp trong không gian ngập tràn tiếng cười, nỗi lo toan và cả những hoài nghi, trăn trở. Để ghi lại chân xác những khoảnh khắc đó phải có một tình yêu sâu nặng với Hà Nội...".

Tình yêu sâu nặng với Hà Nội, đúng thế. Cậu bé Xuân Tùng và người lính Trung Sĩ bây giờ là nhà văn có cái bút danh lạ lùng này không thể viết về những năm tháng chiến tranh của đời mình, dân tộc mình và một Hà Nội cổ kính ngàn năm nếu không có một trái tim mẫn cảm và một tình yêu được hun đúc bằng những trải nghiệm thật quý giá. Trong cảm xúc mãnh liệt về Hà Nội vừa được cộng hưởng từ cuốn sách, tôi đã không thể kìm nén viết một bài giới thiệu. Ngay lập tức Trung Sĩ nhắn tin cho tôi, "anh ơi tạm dừng lại đừng giới thiệu nhé, sách còn chưa nộp lưu chiểu". Khi ra mắt độc giả, Trung sĩ gạ gẫm tôi đến Đài TNVN để cùng giới thiệu cuốn sách bằng một chương trình truyền hình. Tôi rất ngại xuất hiện trước ống kính, bởi khi có ánh đèn tôi đờ đẫn gần như mất mọi phản xạ, nhưng nể bạn lính, với lại tôi cũng thích cuốn sách nên liều nhận lời. Hôm ấy thật may trong trường quay tôi tự nhiên lại hoạt bát, nói trôi trảy, sau thì vỡ nhẽ những điều Trung Sĩ viết cũng chính là hồi ức của một thằng bé Hà Nội là tôi.

Liên tiếp những năm gần đây, Trung Sĩ cho ra mắt độc giả những tác phẩm mới. *Đội trinh sát và con chó Sa ra, Chiến binh Mướp cộc* và *Thung lũng Đồng Vang,* không nhiều nhưng chừng ấy đủ để làm nên một tên tuổi văn chương mang thương hiệu *Trung Sĩ*. Thi thoảng tôi vẫn gặp Trung Sĩ trong những cuộc ra mắt sách hay gặp mặt bạn bè. Trung Sĩ đi hội họp hay đi uống rượu đều kè kè trên lưng một cây ghi ta. Trong cuộc rượu, chỉ được một lúc khi đám giặc tửu còn đang tưng bừng chạm cốc, Trung sĩ đã mở hộp lấy đàn dạo nhạc và cất tiếng hát rất say sưa như thể đó mới chính là lý do sự có mặt của anh ở nơi này. Ôi, người bạn lính của tôi, nhà văn Trung Sĩ. ■

Guồng quay mới của bóng chuyền

● LÊ HOÀN

Sau những vòng quay sôi động của các giải quốc nội, bóng chuyền Việt Nam sẽ bước vào guồng quay mới khi cả hai đội tuyển nam và nữ quốc gia đã và chuẩn bị hội quân đợt đầu tiên trong năm 2026. Đây là giai đoạn quan trọng để Ban huấn luyện rà soát lực lượng, nâng cao thể lực và hoàn thiện chiến thuật trước hàng loạt nhiệm vụ quốc tế lớn trong năm.

Việc thi đấu nhiều giải trong nước và quốc tế liên tục vừa là cơ hội nhưng cũng là thử thách lớn cho các nữ tuyển thủ
Ảnh: NHƯ HUY

Kỳ vọng những nhân tố mới

Đội tuyển bóng chuyền nam Việt Nam đang bước vào giai đoạn chuẩn bị quan trọng cho SEA V.League 2026 (tháng 8) và ASIAD 20 (tháng 9) với nhiều kỳ vọng về một diện mạo mới. Danh sách 18 tuyển thủ vừa được HLV Trần Đình Tiền công bố không chỉ duy trì bộ khung giàu kinh nghiệm, mà còn mở ra cơ hội cho hàng loạt nhân tố trẻ khẳng định mình.

Những gương mặt quen thuộc như Nguyễn Ngọc Thuân, Đinh Văn Duy, Trần Duy Tuyến, Trương Thế Khải, Phạm Quốc Dư hay Nguyễn Văn Quốc Duy tiếp tục là trụ cột nhờ kinh nghiệm và bản lĩnh thi đấu quốc tế. Tuy nhiên, điều khiến giới chuyên môn chú ý hơn cả là sự vắng mặt của những cái tên kỳ cựu từng nhiều năm gắn bó với đội tuyển như Phạm Văn Hiệp, Dương Văn Tiên hay Quản Trọng Nghĩa.

Thay vào đó, Ban huấn luyện trao cơ hội cho nhiều cầu thủ trẻ thi đấu nổi bật ở vòng 1 giải VĐQG và Cup Hùng Vương 2026 như đối chuyền Lý Văn Chường, phụ công Bùi Xuân Tiến, Đào Xuân Việt hay chủ công Tăng Ngọc Hiếu. Đây được xem là bước đi cho thấy quyết tâm trẻ hóa lực lượng và tạo chiều sâu đội hình cho bóng chuyền nam Việt Nam.

Trong số các gương mặt trên, Lý Văn Chường nhận được nhiều kỳ vọng nhất sau màn trình diễn ấn tượng giúp Hà Nội đứng thứ tư vòng 1 giải VĐQG và tham dự Cup Hùng Vương 2026. Sở hữu chiều cao lý tưởng, khả năng bật nhảy tốt cùng lối chơi thông minh, đối chuyền này được đánh giá đủ khả năng cạnh tranh vị trí với những đàn anh như Quốc Duy hay Quốc Dư. Ở vị trí chủ công, việc Dương Văn Tiên và Quản Trọng Nghĩa không góp mặt mở ra cơ hội lớn cho Ngọc Hiếu thể hiện khả năng. Đây là cầu thủ trẻ giàu tiềm năng, có sức bật tốt và tinh thần thi đấu nhiệt huyết.

Trong khi đó, ở vị trí phụ công, cuộc cạnh tranh cũng hứa hẹn rất quyết liệt. Xuân Tiến và Xuân Việt sẽ phải nỗ lực tối đa để khẳng định năng lực giữa dàn tuyển thủ giàu kinh nghiệm. Tuy nhiên, áp lực cạnh tranh cũng chính là cơ hội để những nhân tố mới trưởng thành nhanh hơn.

Việc mạnh dạn trao cơ hội cho lớp cầu thủ trẻ và nhân tố mới cho thấy đội tuyển bóng chuyền nam Việt Nam đang hướng tới sự chuyển giao lực lượng cần thiết. Nếu tận dụng tốt cơ hội này, những gương mặt mới hoàn toàn có thể trở thành nền tảng cho tham vọng vươn tầm của bóng chuyền Việt Nam trong tương lai.

Bài toán thể lực của tuyển nữ

Đội tuyển bóng chuyền nữ Việt Nam sẽ hội quân vào cuối tháng 5 để chuẩn bị cho AVC Cup 2026 diễn ra vào đầu tháng 6 tại Philippines. Trong danh sách 14 tuyển thủ được HLV Nguyễn Tuấn Kiệt triệu tập vẫn có sự hiện diện của những trụ cột quen thuộc như Trần Thị Thanh Thúy, Nguyễn Thị Uyên, Vi Thị Như Quỳnh, Võ Thị Kim Thoa hay Nguyễn Khánh Đang. Tuy nhiên, đợt tập trung lần này cũng chứng kiến những sự vắng mặt đáng tiếc của chuyền hai Lâm Oanh, đối chuyền Hoàng Thị Kiều Trinh hay chủ công Nguyễn Thị Phương.

Bên cạnh bộ khung quen thuộc, Ban huấn luyện cũng tạo cơ hội cho nhiều gương mặt giàu kinh nghiệm trở lại đội tuyển như chủ công Đinh Thị Thúy, đối chuyền Đoàn Thị Xuân hay phụ công Lý Thị Luyến. Ngoài ra, chuyền hai trẻ Vi Thị Yến Nhi và libero Lê Thị Yến cũng được trao cơ hội nhằm tăng chiều sâu lực lượng cho đội tuyển nữ Việt Nam trong năm thi đấu quan trọng.

Dù vậy, vấn đề lớn nhất mà đội tuyển đang đối mặt không nằm ở nhân sự mà là bài toán thể lực và sự quá tải của các tuyển thủ. Từ tháng 3 đến tháng 9 năm nay, nhiều tuyển thủ quốc gia gần như không có quãng nghỉ khi liên tục thi đấu cho CLB lẫn ĐTQG. Chuỗi giải đấu dày đặc bắt đầu từ Cup Hoa Lư - Bình Điền (18 - 23.3), tiếp đó là vòng 1 VĐQG (6 - 19.4), Cup Hùng Vương (23 - 26.4), rồi Cup VTV - Bình Điền (15 - 23.5).

Ngay sau khi hoàn thành nhiệm vụ tại CLB, các tuyển thủ tiếp tục hội quân cùng ĐTQG để bước vào AVC Cup 2026. Sau giải đấu này, đội tuyển nữ Việt Nam còn tham dự hai chặng SEA V.League (30.7 đến 9.8), giải vô địch châu Á (21 - 30.8) trước khi hướng đến mục tiêu quan trọng tại ASIAD (19.9 đến 4.10).

Lịch thi đấu với mật độ dày đặc khiến các tuyển thủ phải liên tục duy trì trạng thái thi đấu cường độ cao trong thời gian dài. Điều này không chỉ ảnh hưởng đến thể lực mà còn tác động lớn đến điểm rơi phong độ của từng cầu thủ. Nếu không có sự điều chỉnh hợp lý, nguy cơ chấn thương và sa sút thể trạng hoàn toàn có thể xảy ra.

Chính vì vậy, bài toán dành cho HLV Nguyễn Tuấn Kiệt và Ban huấn luyện lúc này không chỉ là xây dựng chuyên môn mà còn phải phân bổ lực lượng hợp lý, xoay tua nhân sự hiệu quả để giúp các trụ cột có thời gian hồi phục cần thiết. Việc kết hợp giữa kinh nghiệm của các cựu binh và sức trẻ của những nhân tố mới sẽ đóng vai trò quan trọng trong hành trình chinh phục các đấu trường quốc tế của đội trong năm 2026. ■

Cử tạ Việt Nam tỏa sáng

Sau một tuần tranh tài quyết liệt tại Ấn Độ, Giải vô địch Cử tạ châu Á 2026 đã khép lại, đội Việt Nam xếp vị trí thứ 8 trên bảng tổng sắp huy chương với 2 HCB, 6 HCĐ. Theo đánh giá của giới chuyên môn đây là vị trí vô cùng bất ngờ, xét trong bối cảnh châu Á cũng là khu vực hùng mạnh nhất của làng cử tạ, với rất nhiều VĐV đẳng cấp thế giới đến từ các cường quốc thể thao như Trung Quốc, Triều Tiên, Hàn Quốc, Nhật Bản, Uzbekistan... Hay các nước trong khu vực như Thái Lan, Indonesia và Philippines cũng sở hữu những ngôi sao cử tạ đủ sức cạnh tranh huy chương ở Olympic.

Hai năm trước, đội cử tạ Việt Nam chỉ xếp hạng 15 ở Giải vô địch châu Á 2024. Còn xét bảng tổng sắp huy chương lịch sử Giải vô địch châu Á, Việt Nam xếp hạng 10.

T.M

Tuyển Jujitsu xếp nhất giải thế giới 2026

Đội tuyển Jujitsu Việt Nam gây tiếng vang lớn tại Giải vô địch thế giới Jujitsu Full-contact 2026 diễn ra ở Kemer - Antalya (Thổ Nhĩ Kỳ), khi giành ngôi nhất toàn đoàn với thành tích 14 HCV, 3 HCB và 2 HCĐ. Năm nay, giải vô địch thế giới tại Thổ Nhĩ Kỳ dành cho các nội dung của kỹ thuật contact (VĐV thi đấu kỹ thuật quật, khóa, siết bẻ, đối kháng). Ngoài hệ vô địch, giải còn tổ chức nội dung dành cho nhóm tuổi trẻ U18 và U21.

HLV trưởng Bùi Đình Tiến cho biết: "Tại giải, các VĐV đã nỗ lực thi đấu để có được thành tích huy chương. Chúng tôi vẫn xem đây là một cuộc đấu tích lũy tốt nhất chuyên môn bởi trình độ của võ sĩ jujitsu thế giới đang ngày càng phát triển".

T.B

Hôm nay thi đấu bán kết Cup VTV9-Bình Điền 2026

Sau khi các trận đấu vòng bảng Cup VTV9-Bình Điền 2026 kết thúc, vòng bán kết diễn ra vào hôm nay 20.5, với các cặp đấu được giới chuyên môn dự báo có sự cạnh tranh hấp dẫn đó là: Giang Tô (Trung Quốc) - Ninh Bình và Hà Nội - VTV Bình Điền Long An.

Bốn đội Binh chủng Thông tin, Suwon (Hàn Quốc), Ngân hàng Công Thương và Gunma Green Wings (Nhật Bản) sẽ thi đấu ở những trận phân hạng từ 5-8.

Y.L

Nguyễn Quang Hải đi vào lịch sử bóng đá Việt Nam

Nguyễn Quang Hải chính thức trở thành cầu thủ giàu thành tích nhất lịch sử bóng đá Việt Nam sau chức vô địch V.League 2025/26 cùng CLB CAHN, với tổng cộng 16 danh hiệu lớn nhỏ trong sự nghiệp. Cột mốc đặc biệt này giúp Quang Hải vượt qua đàn anh Phạm Thành Lương - người từng nắm giữ kỷ lục với 15 chức vô địch.

Bên cạnh các danh hiệu tập thể, Quang Hải còn sở hữu bộ sưu tập cá nhân đáng mơ ước. Anh từng giành Quả bóng Vàng Việt Nam 2018, đồng thời hoàn tất bộ sưu tập Quả bóng Vàng, Bạc và Đồng trong sự nghiệp. Ở cấp độ Đông Nam Á, tiền vệ của CAHN từng được vinh danh là Cầu thủ xuất sắc nhất AFF Cup 2018 và Cầu thủ xuất sắc nhất Đông Nam Á năm 2019.

M.L

V.LEAGUE 2025/26:

Vẫn rực lửa ở cuộc đua Top 3 và trụ hạng

● **KHẢI HƯNG**

LPBank V.League 2025/26 đã tìm ra nhà vô địch trước 3 vòng đấu. Chiến thắng 2-0 trước Đông Á Thanh Hóa trên sân Hàng Đẫy tối 17.5 giúp CAHN đăng quang đầy thuyết phục, khép lại cuộc đua vô địch gần như đã được định đoạt từ nhiều vòng trước. Tuy nhiên, nếu ngôi vương đã thuộc về thầy trò HLV Alexandre Polking, phần còn lại của mùa giải vẫn chưa hề hạ nhiệt. Cuộc cạnh tranh vào Top 3, Top 5 và đặc biệt là cuộc chiến trụ hạng đang trở nên nghẹt thở khi khoảng cách giữa các đội bóng vẫn rất mong manh.

CAHN đăng quang sớm 3 vòng đấu nhưng V.League vẫn còn nhiều cuộc đua nóng bỏng

Trong cơn mưa nặng hạt tại Hàng Đẫy, CAHN đã giành chiến thắng giàu cảm xúc trước Thanh Hóa để lên ngôi vô địch sớm. Bước ngoặt đến ở phút 88 khi Đình Bắc mang về quả phạt đền, và Alan lạnh lùng ghi bàn mở tỷ số. Tận dụng thời điểm đối thủ dâng cao, Rogerio Alves ấn định chiến thắng 2-0, giúp CAHN đăng quang thuyết phục với 60 điểm, hơn đội nhì bảng 11 điểm.

Ở phía sau nhà vô địch, Thể Công có lý do để tiếc nuối. Đoàn quân của HLV Velizar Popov đang chơi rất hay ở giai đoạn cuối mùa. Chiến thắng 2-0 ngay trên sân Thiên Trường trước Nam Định là minh chứng cho sự tiến bộ rõ rệt của đội bóng áo lính. Tuy nhiên, những sai lầm ở lượt đi khiến họ bị CAHN bỏ lại quá xa. Nỗ lực tăng tốc trong chặng cuối trở nên muộn màng khi khoảng cách đã không thể san lấp.

Dù vậy, Thể Công vẫn đang nắm lợi thế lớn trong cuộc đua á quân. Với 49 điểm, họ hơn Ninh Bình 5 điểm và hơn Hà Nội FC 7 điểm. Trên lý thuyết, đây là khoảng cách khá an toàn. Nhưng lịch thi đấu 3 vòng cuối lại đặt đội bóng của HLV Popov trước nhiều thử thách. Họ sẽ lần lượt gặp PVF CAND, CATP. HCM và CAHN.

Ninh Bình đang là hiện tượng đáng chú ý nhất trong cuộc đua Top 3. Chiến thắng 2-1 trước SLNA trên sân Vinh cho thấy đội bóng cố đô không chỉ có khát vọng mà còn có bản lĩnh. Điểm đáng khen của Ninh Bình nằm ở sự lì lợm. Họ không còn chỉ là một hiện tượng thú vị mà đang dần cho thấy dáng dấp của một đội bóng có tham vọng thật sự. Dưới sự định hướng của GĐKT Vũ Tiến Thành, Ninh Bình chơi thực dụng hơn, chắc chắn hơn và biết cách vượt qua những trận đấu căng thẳng. Lịch thi đấu còn lại của họ gồm CATP.HCM, Thanh Hóa và Hồng Lĩnh Hà Tĩnh.

Hà Nội FC cũng chưa từ bỏ hy vọng giành huy chương. Chiến thắng 4-0 trước PVF CAND trên sân khách là lời khẳng định mạnh mẽ của đội bóng Thủ đô. Điều đáng nói là Hà Nội FC thắng đậm trong hoàn cảnh thiếu nhiều trụ cột như Hoàng Hên hay Hai Long. HLV Harry Kewell vẫn có trong tay những cầu thủ giàu kinh nghiệm như Văn Quyết, Tuấn Hải, Văn Tùng để duy trì sức mạnh tấn công và bản lĩnh thi đấu.

Dù cơ hội cạnh tranh vị trí thứ 2 không còn nhiều, mục tiêu Top 3 vẫn rất thực tế với Hà Nội FC. Ba trận cuối gặp Nam Định, HAGL và Công an TP.HCM đều tiềm ẩn nhiều khó khăn, nhưng kinh nghiệm đua đường dài có thể trở thành lợi thế lớn của đội bóng từng 6 lần vô địch V.League.

Bên cạnh cuộc đua huy chương, nhóm cạnh tranh Top 5 cũng rất đáng chú ý. Công an TP.HCM hiện đứng thứ 5 với 33 điểm, nhưng Hải Phòng và Nam Định chỉ kém 2 điểm. Với Công an TP.HCM, một vị trí trong Top 5 có ý nghĩa quan trọng về hình ảnh, niềm tin và định hướng phát triển sau nhiều mùa giải thiếu ổn định. Tuy nhiên, thầy trò HLV Phùng Thanh Phương sẽ phải nỗ lực rất nhiều nếu muốn bảo vệ vị trí hiện tại.

Hải Phòng đang chơi đầy hứng khởi ở giai đoạn cuối mùa. Chiến thắng 4-2 trước Becamex TP.HCM tại Lạch Tray cho thấy đội bóng đất Cảng vẫn sở hữu tinh thần chiến đấu mạnh mẽ và khả năng bùng nổ trên sân nhà. Trong khi đó, Nam Định dù hụt hơi trong cuộc đua vô địch vẫn có lực lượng đủ chất lượng để tăng tốc ở 3 vòng cuối. Nếu Xuân Son tìm lại cảm hứng ghi bàn, đội bóng thành Nam hoàn toàn có thể trở lại cuộc đua Top 5.

Ở đáy bảng, tình hình còn căng thẳng hơn. PVF CAND trở lại vị trí cuối cùng với 17 điểm sau thất bại trước Hà Nội FC. SHB Đà Nẵng cũng có 17 điểm nhưng tạm xếp trên nhờ thành tích đối đầu sau trận hòa 2-2 quý giá trước Công an TP.HCM. Khi mùa giải chỉ còn 3 vòng, từng điểm số đều có thể quyết định số phận của một đội bóng.

Áp lực hiện không chỉ thuộc về PVF CAND hay SHB Đà Nẵng. Becamex TP.HCM và HAGL cũng chưa thể an tâm. Becamex TP.HCM tiếp tục gây thất vọng khi thua Hải Phòng 2-4. Tân HLV Hứa Hiền Vinh vẫn chưa tạo ra chuyển biến rõ rệt, trong khi hàng công thiếu hiệu quả và các ngoại binh chưa đáp ứng kỳ vọng.

HAGL cũng tự đẩy mình vào thế khó sau thất bại 0-2 trước Hồng Lĩnh Hà Tĩnh ngay tại Pleiku. Đội bóng phố Núi từng hy vọng có thể chính thức trụ hạng bằng một chiến thắng ở vòng 23, nhất là sau khi chủ động xoay tua lực lượng ở vòng trước. Tuy nhiên, trận thua trước thầy trò HLV Phan Như Thuật khiến HAGL vẫn chưa thể an toàn. Khoảng cách 5 điểm với nhóm cuối là lợi thế, nhưng chưa đủ để đội bóng của bầu Đức yên tâm khi mùa giải vẫn còn 9 điểm tối đa phía trước.

V.League 2025/26 vì thế 3 vòng cuối vẫn còn rất nhiều điều đáng chờ đợi. CAHN đã lên ngôi, nhưng giải đấu chưa khép lại về mặt cảm xúc. Phía sau nhà vô địch là cuộc chiến danh dự, tham vọng và sinh tồn. Top 3 vẫn rộng mở với Thể Công, Ninh Bình và Hà Nội FC. Top 5 là cuộc cạnh tranh khốc liệt giữa CATP.HCM, Hải Phòng và Nam Định. Còn ở nhóm cuối, chỉ một trận thua cũng có thể khiến mọi tính toán đảo lộn. ■

TIN **THỂ THAO**

Chủ tịch AFC gửi lời chúc mừng U17 Việt Nam

Chủ tịch LĐBĐ châu Á (AFC) Salman Bin Ebrahim Khalifa vừa gửi thư chúc mừng đến đội tuyển U17 Việt Nam vì thành tích xuất sắc giành vé đến World Cup U17.

Vị Chủ tịch AFC viết: "Tôi rất vinh hạnh được gửi tới LĐBĐ Việt Nam lời chúc mừng nồng nhiệt nhất về màn trình diễn xuất sắc của đội tuyển U17 Việt Nam tại giải vô địch bóng đá U17 châu Á 2026 diễn ra tại Saudi Arabia, đỉnh cao là việc giành tấm vé tham dự vòng chung kết FIFA U17 World Cup 2026 tại Qatar. Đam mê và sự cống hiến mà toàn đội đã thể hiện tại giải đấu thực sự rất đáng trân trọng. Tôi xin chúc đội tuyển những điều tốt đẹp nhất trong quá trình chuẩn bị sắp tới và tôi hoàn toàn tin tưởng rằng họ sẽ đại diện cho châu Á thi đấu với niềm tự hào to lớn trên đấu trường thế giới".

L.YẾN

Giải bóng đá Cup Nhà báo và Công luận lần thứ V

Giải bóng đá Cup Nhà báo và Công luận lần thứ V khép lại bằng trận chung kết giàu cảm xúc trên sân Viettel (xã Yên Xuân, TP Hà Nội). Đội Đài Truyền hình Việt Nam (VTV) đã xuất sắc đoạt chức vô địch giải đấu sau màn thể hiện bản lĩnh ở trận đấu cuối cùng, trong khi đội Báo Điện tử Tiếng nói Việt Nam (VOV) giành ngôi Á quân.

Giải được tổ chức với sự tham dự của 16 đội bóng là một hoạt động ý nghĩa dành cho những người làm báo, đồng thời khẳng định tinh thần đoàn kết, giao lưu và phát triển của giới báo chí Việt Nam. Không chỉ là sân chơi thể thao, giải đấu còn tạo cơ hội để các phóng viên, biên tập viên, nhà báo từ nhiều cơ quan báo chí gặp gỡ, tăng cường kết nối và lan tỏa hình ảnh năng động, nhiệt huyết của người làm báo thời đại mới.

K.TUẤN

Trung vệ Việt kiều Pháp sẽ gia nhập CLB CAHN

Theo nhận định của giới chuyên môn, trung vệ Việt kiều Pháp Julien Moullion sẽ gia nhập CLB CAHN sau khi mùa giải 2025/26 kết thúc. Trong chiến thắng 2-0 của CLB CAHN trước Đông Á Thanh Hóa ở vòng 23 V.League, Julien Moullion có mặt trên sân Hàng Đẫy theo dõi trận đấu và mặc áo đội bóng ngành Công an.

Julien Mouillon sinh năm 1997 tại Saint-Raphael (Pháp), có cha là người Pháp, mẹ là người Việt Nam. Vị trí sở trường của anh là trung vệ, thuận chân phải. Cầu thủ Việt kiều này cũng có thể thi đấu trong vai trò tiền vệ phòng ngự. Julien Mouillon sở hữu chiều cao 1m85, được đánh giá cao ở khả năng không chiến, đọc tình huống cùng lối chơi không ngại va chạm. Mouillon trưởng thành từ lò đào tạo CLB Frejus Saint-Raphael và được đôn lên đội một năm 2015.

T.BÌNH

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

PHÁT HIỆN BÀI THƠ TIẾNG ANH 1.400 NĂM TUỔI:

Làm rõ thêm lịch sử hình thành của văn học Anh

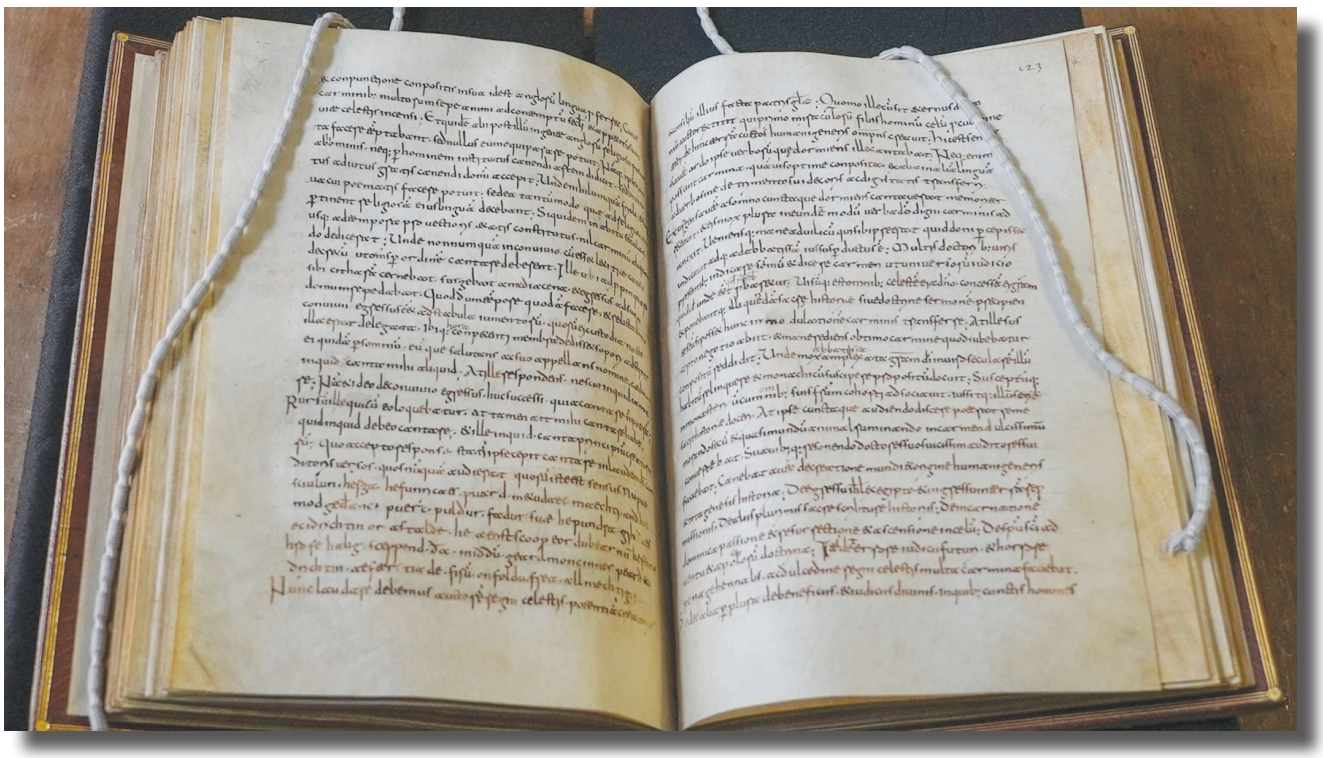
● **MINH ANH**

Một phát hiện gây kinh ngạc giới học thuật vừa được công bố tại Italia, khi các nhà nghiên cứu thuộc Đại học Trinity Dublin xác nhận đã tìm thấy bản sao cổ nhất còn tồn tại của bài thơ tiếng Anh cổ "Caedmon's Hymn" trong một thư viện ở Rome.

Khám phá này cho thấy tiếng Anh được sử dụng và trân trọng sớm hơn nhiều so với nhận định trước đây, đồng thời làm rõ thêm lịch sử hình thành của văn học Anh. Phát hiện được ghi nhận tại Thư viện Trung ương Quốc gia Rome khi các nhà nghiên cứu tình cờ thấy những dòng thơ tiếng Anh cổ trong một bản thảo Latin thời trung cổ đã được số hóa.

Điều gây kinh ngạc là bài thơ được chép trực tiếp vào nội dung chính của văn bản Latin, chứ không phải ghi chú hay bổ sung sau. Theo nghiên cứu sinh thuộc Đại học Trinity Dublin, E. Magnanti, phát hiện này cho thấy tiếng Anh cổ từng có vị trí quan trọng trong đời sống trí thức châu Âu thời trung cổ.

Bài thơ được phát hiện là "Caedmon's Hymn", tác phẩm được xem là bài thơ tiếng Anh cổ lâu đời nhất còn tồn tại và cũng được nhiều học giả coi là khởi đầu của nền văn học Anh. Tác phẩm được sáng tác vào thế kỷ thứ VII bởi Caedmon, một người chăn gia súc tại vùng Northumbria thuộc miền Bắc nước Anh ngày nay.

Phát hiện bài thơ tiếng Anh cổ "Caedmon's Hymn" trong một thư viện ở Rome — Ảnh: AP

Tác phẩm được lưu truyền trong nhiều bản sao của cuốn "Lịch sử Giáo hội của người Anh", bộ sử nổi tiếng do Bede viết bằng tiếng Latinh vào thế kỷ thứ VIII. Theo Mark Faulkner, phó giáo sư văn học trung cổ tại Trinity Dublin, đây là một trong những văn bản được sao chép nhiều nhất thời trung cổ với gần 200 bản thảo còn tồn tại.

Tuy nhiên, trước phát hiện mới này, các bản sao tiếng Anh cổ của "Caedmon's Hymn" được biết đến đều xuất hiện dưới dạng bổ sung về sau, thường do các tu sĩ hoặc người sao chép ghi thêm vào lề sách nhiều thế kỷ sau khi văn bản gốc được hoàn thành.

Bản thảo tìm thấy tại Rome lại khác hoàn toàn. Theo các nhà nghiên cứu, nó có niên đại từ thế kỷ thứ IX, sớm hơn khoảng 300 năm so với những bản sao tiếng Anh cổ từng được xem là lâu đời nhất trước đây. "Điều này chứng minh rằng tiếng Anh đã được coi trọng ngay từ đầu thế kỷ thứ IX. Khám phá này thay đổi hiểu biết của chúng ta về sự lan rộng của tiếng Anh trong châu Âu trung cổ", Mark Faulkner nhận định.

Hành trình của bản thảo này cũng ly kỳ không kém nội dung mà nó lưu giữ. Theo Valentina Longo, phụ trách bộ sưu tập bản thảo thời trung cổ tại Thư viện Trung ương Quốc gia Rome, cuốn sách được các tu sĩ Benedictine sao chép tại tu viện Nonantola, miền bắc Italia, một trong những trung tâm chép sách quan trọng nhất châu Âu thời trung cổ.

Đến thế kỷ XVII, khi tu viện suy yếu, bộ sưu tập bản thảo khổng lồ của nơi đây bị phân tán qua nhiều địa điểm khác nhau, từ các tu viện ở Rome đến Vatican rồi các nhà thờ nhỏ. Trong quá trình đó, nhiều văn bản quý hiếm thất lạc và rơi vào tay các nhà sưu tập quốc tế.

Bản thảo chứa bài thơ của Caedmon từng thuộc sở hữu của Thomas Phillipps, nhà sưu tập cổ vật nổi tiếng người Anh thế kỷ XIX. Sau khi Phillipps gặp khó khăn tài chính, cuốn sách được bán cho nhà sưu tập Thụy Sĩ Martin Bodmer rồi tiếp tục xuất hiện trong kho sách quý hiếm của nhà buôn sách người Áo H.P. Kraus tại New York (Mỹ). Mãi đến năm 1972, Bộ Văn hóa Italia mới mua lại được bản thảo này và đưa về Rome. Tuy nhiên, suốt nhiều thập kỷ, giá trị đặc biệt của nó gần như bị lãng quên.

Theo Andrea Cappa, trưởng bộ phận bản thảo và sách quý của thư viện Rome, bộ sưu tập Nonantola đã được số hóa và mở miễn phí trực tuyến để hỗ trợ giới nghiên cứu toàn cầu. Andrea Cappa cho rằng, phát hiện của nhóm Trinity mới chỉ là khởi đầu, vì một bản thảo có thể dẫn đến nhiều khám phá mới nhờ hợp tác quốc tế.

Sau gần 1.400 năm lưu lạc qua nhiều quốc gia và bộ sưu tập cá nhân, bài thơ tiếng Anh cổ nhất thế giới cuối cùng đã được nhận diện đúng giá trị của mình. Với giới nghiên cứu, đây không chỉ là một phát hiện học thuật mà còn là lời nhắc rằng trong những thư viện cổ kính của châu Âu, vẫn còn rất nhiều bí mật lịch sử đang chờ được đánh thức. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Giai đoạn đầy khó khăn

● **LƯƠNG SAN**

Ngành du lịch Thái Lan đang bước vào mùa thấp điểm năm 2026 với hàng loạt áp lực khi giá nhiên liệu tăng mạnh, các chuyến bay quốc tế bị cắt giảm và tâm lý thận trọng của du khách đang khiến "ngành công nghiệp không khói" của nước này đối mặt với một giai đoạn đầy khó khăn.

Tác động rõ rệt nhất đến từ chi phí vận hành leo thang. Giá nhiên liệu máy bay tăng hơn gấp đôi trong thời gian ngắn đã buộc nhiều hãng hàng không Trung Đông phải điều chỉnh lịch trình hoặc cắt giảm tần suất khai thác. Điều này kéo theo giá vé máy bay tăng mạnh, ảnh hưởng trực tiếp đến nhu cầu du lịch quốc tế, đặc biệt là các thị trường khách đường dài vốn đóng vai trò quan trọng đối với Thái Lan.

Các doanh nghiệp khách sạn cho biết lượng khách từ châu Âu, nhất là Anh và Đức bắt đầu giảm đáng kể từ tháng 3 do lo ngại bất ổn địa chính trị và chi phí du lịch tăng cao. Những điểm đến nổi tiếng phụ thuộc nhiều vào khách quốc tế như Koh Samui, Krabi hay Bangkok đều ghi nhận tỷ lệ hủy phòng tăng mạnh trong giai đoạn đầu năm.

Trong bối cảnh đó, nhiều tập đoàn khách sạn lớn tại Thái Lan buộc phải chuyển sang trạng thái "phòng thủ", siết chặt đầu tư và kiểm soát chi phí để bảo vệ lợi nhuận.

Asset World Corp (AWC) ghi nhận doanh thu quý I.2026 đạt 6,77 tỉ baht, trong đó mảng khách sạn tăng 12% lên 4 tỉ baht. Dù EBITDA tăng 8,6% lên 1,6 tỉ baht, lợi nhuận ròng chỉ nhích 0,9%, cho thấy chi phí vận hành tăng cao đang gây áp lực lớn lên doanh nghiệp.

Theo Wallapa Traisorat, Giám đốc điều hành AWC, khách từ Anh và Đức giảm rõ rệt trong tháng 3, trong khi khách Trung Đông tăng 24% do xu hướng kéo dài lưu trú khi chiến sự bùng phát. Tuy vậy, tổng thể thị trường Trung Đông vẫn giảm khoảng 10% trong quý I.

Trước khó khăn, AWC đã siết chặt chi phí và tạm hoãn một số dự án lớn, trong đó có tòa nhà 100 tầng tại Asiatique. Doanh nghiệp chuyển hướng tập trung nâng cấp các tài sản hiện có theo xu hướng du lịch chăm sóc sức khỏe để gia tăng giá trị.

Dù khó khăn gia tăng, phân khúc khách sạn cao cấp vẫn có một số tín hiệu tích cực, doanh thu trên mỗi phòng có sẵn của AWC đạt kỷ lục 5.230 baht/đêm trong quý I, nhờ các khách sạn như: Intercontinental, Marriott và Meliá Chiang Mai. Banyan Tree Koh Samui ghi nhận giá phòng trung bình khoảng 33.000 baht/đêm. Tuy nhiên, Central Plaza Hotel lại chịu ảnh hưởng nặng nề tại Dubai với lượng hủy phòng lên tới 250 triệu baht, công suất giảm còn 25-35% so với mức khoảng 90% cùng kỳ năm trước.

Trong bối cảnh này, ngành du lịch Thái Lan được dự báo sẽ tiếp tục đối mặt nhiều thách thức trong những tháng tới. Áp lực chi phí năng lượng, phụ phí nhiên liệu và sự sụt giảm của khách đường dài đang khiến quá trình phục hồi của ngành trở nên mong manh hơn bao giờ hết. ■

Hàn Quốc mở cửa tuyến đường mòn quanh lăng mộ Joseon

Cơ quan Di sản Hàn Quốc chính thức mở lại hệ thống đường mòn rừng quanh các khu lăng mộ hoàng gia triều Joseon, mang đến cho du khách cơ hội hiếm hoi khám phá không gian linh thiêng và giàu giá trị lịch sử vốn thường xuyên bị đóng kín để bảo tồn.

Chương trình áp dụng 9 tuyến đường mòn dài tổng cộng khoảng 19 km, trải rộng tại Seoul, Guri và Namyangju. Các tuyến này sẽ mở cửa đến ngày 30.6, cho phép người dân và du khách đi bộ giữa những hành lang rừng xanh mát, nơi được bảo vệ nghiêm ngặt nhằm giữ gìn hệ sinh thái và tính nguyên vẹn của di tích.

P.MINH